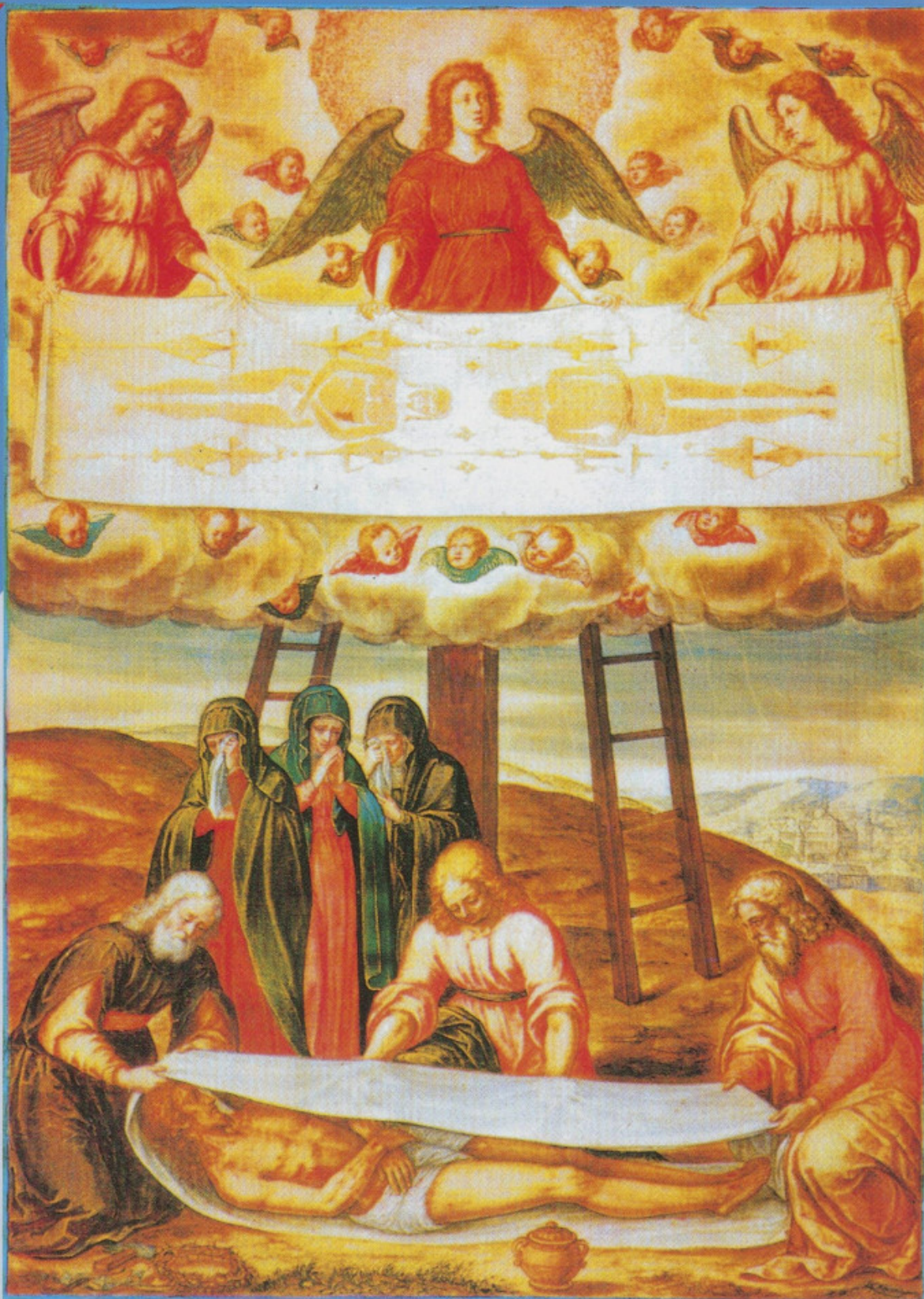

ŽIVA ZAJEDNICA

Isus je
obijedio
smrt

Naš junak
u Ruandi
Alkoholizam:
podmukla
bolest
Čemu
pokora?
Vukovar:
Ruinenstadt
mit
Schwaben-
berg
Mut machen
zur Rückkehr

Julije Klović, Sveti pokrov

FRA VJEKO ĆURIĆ

1957.–1998.

Nitko mi ne može oduzeti život,
ja ga sam darujem. (Iv 10,18)

Tko sačuva svoj život izgubit će ga,
a tko zbog mene izgubi svoj život,
sačuvat će ga. Mt 10,39)

Nema veće ljubavi od ove:
položiti vlastiti život za svoje prijatelje.

(Iv 15,13)

Korizmena pokora

Vrijeme razuzdanih maškara, karnevala, fašnika i maskenbala je iza nas, iako se takve priredbe u nekim zemljama priređuju u gotovo svako doba godine. Nastupila je korizma, onaj dio crkvene godine u kojem bi kršćani posebno morali vršiti djela pokore i milosrđa.

Običaj je kod naših ljudi da se u korizmu odriču mesa ili neke druge hrane, pušenja, pijenja alkoholnih pića, psinke i tko zna čega sve ne. Najbolje je odreći se onoga u čemu smo najslabiji. Često su takva odricanja dobronamjerna i plodna, ali isto tako su vrlo često samo simbolična i kratkotrajna. Zato neki odmah iza korizme, ako ne i prije, na brzinu nadoknade sve ono čega su se navodno odricali u korizmi. Znaajući za epidemijsku raširenost pijenja alkohola kod naših ljudi, kako ovdje, tako i u domovini, ovoga puta smo u rubrici „Život“, namjerno na početku korizme obradili jednu cijelu temu o alkoholizmu. Time nastojimo upoznati naše ljude, obitelji, starije, ali i mlade, o velikoj raširenosti i štetnosti alkoholnih pića. Posljedice pretjeranog pijenja alkohola su katastrofalne na mnogim područjima života. Najbolje je to spriječiti, kako se kasnije ne bi moralo liječiti, što je vrlo dug i težak proces.

Od ovog broja imamo i poseban prilog na četiri stranice na njemačkom jeziku. Tim prilogom ćemo nastojati informirati naše njemačke čitatelje, crkvene predstavnike, kao i one naše ljude koji slabije znaju hrvatski. U svakom prilogu ćemo tiskati i *Delegatovo pismo* o najvažnijim aktualnim temama. Uvijek imamo puno priloga iz kulture i hrvatske baštine, dobijemo i puno prikaza odličnih knjiga, ali ih nažalost ne uspijevamo objaviti zbog nedostatka prostora. Zato se suradnicima ispričavamo i molimo ih za strpljenje. Također vam, dragi čitatelji, napominjemo našu 20. obljetnicu (o čemu više u sljedećem broju) i naš nagradni natječaj za najbolju priču, a rok za slanje vaših radova istječe koncem ožujka. Živi i zdravi bili!

Uredništvo

Piše:

Anto Batinčić

Naš junak u Ruandi

Nakon mučeničke smrti našeg misionara fra Vjeka Čurića u Ruandi možemo ponosno reći da imamo junaka, ali i sveca, bio on kanoniziran ili ne. On međutim više ne pripada samo nama, nego cijeloj Crkvi i svijetu.

Mali narodi imaju malo junaka u očima velikih naroda i velikih zemalja. Hrvate, kao jedan od tih vrlo malih naroda, pogodila je usto kob da se oni ljudi koje oni smatraju svojim junacima uglavnom ne priznaju takvima u svijetu. Ali, 31. siječnja i u nekoliko sljedećih dana ove godine, diljem zemaljske kugle, čulo se za jednog pravog junaka, za fra Vjeka Čurića (1957.), Hrvata, člana franjevačke provincije Bosne Srebrene i višegodišnjeg misionara u srednjafrčkoj državi Ruandi. Toga kobnoga dana, oko osam sati navečer, zločinci su usred glavnoga ruandskoga grada Kigalia ispalili u njega sedam metaka i ubili ga. Pokušali su to oni i ranije, i to nekoliko puta, ali nisu uspjeli. Te večeri im je to nažalost pošlo za rukom.

Vijest se munjevito proširila po cijeloj napaćenoj i krvlju natopljenoj Ruandi, ali i po cijelom svijetu. Ubijen je „ruandski Oscar Schindler“, kako je fra Vjeku još 1994. prozvao „The Irish Times“. Ubijen je „Otac Hrabrost“, kako su ga prozvali sami njegovi vjernici i tisuće ljudi kojima je spasio život i kojima je pomagao do zadnjega daha. Tako se fra Vjeku pridružio milijunskom broju nedužnih žrtava krvavoga međuplemenskoga rata u Ruandi. Veličinu njegove žrtve odmah je sljedećega dana *urbi et orbi* obznanio i papa Ivan Pavao II. u redovitom podnevnom Angelusu. Vijest je bolno odjeknula u Bosni Srebrenoj i u fra Vjekinoj rodnoj župi Osovi kod Žepča, ali i među Hrvatima u cijelom svijetu.

Koliko god su neke svjetske agencije i novine, pa i neke kršćanske, nastojale izbjeći fra Vjekino podrijetlo, ipak je bilo očito da se ovoga puta radi o junaku Hrvatu. Možda je to nakon svega nevažno isticati, ali kad se zna da su Hrvati većinom u svijetu preplaćeni na negativne uloge, tada je važna i ta činjenica. Da se kojim slučajem radilo o nekom drugom, recimo o Amerikancu, Englezu, Nijemcu, Francuzu ili Talijanu, tada bi i publicitet bio puno veći. Budući međutim da se radi o velikom junaku iz malog naroda, što više iz hrvatskoga, onda se misli da je o tomu najbolje što manje pisati i govoriti. Nije naime važan publicitet radi publiciteta, nego je važno da se sazna i raširi ono što je fra Vjeku činilo. Njegovo značenje nije više omeđeno samo na narod i zemlju njegova podrijetla, nego je naprosto univerzalno. Fra Vjeku pripada cijelom svijetu, cijeloj Božjoj Crkvi, svima onima koji u svom životnom programu

imaju evanđeoska i općeljudska načela ljubavi, dobra, mira, solidarnosti...

Fra Vjeku Čurić se u vrijeme najbrutalnijeg genocida u Ruandi pokazao i iskazao kao čovjek Evanđelja, kao Kristov vjerni sljedbenik, kao izvorni nasljedovatelj sv. Franje iz Asiza, kao humanist. On je, suvremenim rječnikom kazano, nadišao uske rasističke međuplemenske razlike i pomagao ama baš svima, zalažući se za njihova ljudska prava. Time je dokazao da se i u najužasnijem ratnom paklu može djelovati kao mirotvorac i biti pomiratelj. On je svoj život u *misijama* gledao kao misiju ljubavi prema Bogu i bližnjemu. A taj bližnji je – bližnji, živio on u Ruandi ili u Bosni, bio on Hutu ili Tutsi, Hrvat, Srbin ili Bošnjak (musliman). U njegovu slučaju to je konkretno značilo: ako već nije mogao spriječiti ili zaustaviti krvoproliće, onda treba spasiti, doslovce fizički spasiti, što više života, a svima pomoći da se ublaže i zaliječe bolne ratne rane. Nije on bježao, kao što su sidro digli gotovo svi ostali bijelci i sklonili se na sigurno. Usred krvavoga genocidnog pira 1994. on traži i prevozi pomoć, organizira konvoje humanitarne pomoći, svladava sve prepreke, samo da bi pomogao ugroženima i zemlji Ruandi. Mogao je otići, ali nije, jer je bio, kako sam reče, potreban toj zemlji i tim ljudima, potreban Gospodinu. Oni su bili njegovi, a on njihov. Savršeno je vladao domaćim jezikom, koji predstavlja najveće blago Raunde.

Sredinom veljače fra Vjeku je trebao posjetiti Njemačku i zahvaliti brojnim dobročiniteljima na pomoći koju su franjevci iz Werla skupljali za Ruandu. Pomoću tih sredstava izgradio je preko 2500 kuća, organizirao udovice, sirotišta. Nije znao za odmor, nije se osvrtao na prijetnje mnogih, pa i onih kojima je pomogao. Preklani se jedna njemačka novinarka, nakon susreta s „izvanrednim“ fra Vjekom, pitala, je li on „junak, Robin Hood ili svetac“. Sada slobodno možemo reći da je on i junak, i Robin Hood, pa i svetac, bio on kanoniziran ili ne. Fra Vjeku Čurić i mrtav svijetli kao svjetionik, kao onaj koji nas poziva da budemo poput njega. Možemo i moramo biti ponosni što smo ga imali. U dalekoj Ruandi, koja nevjerovatno sliča Bosni, dao nam je lekciju kako služiti drugima, kako biti kršćaninom, čovjekom, kako se žrtvovati do kraja. Neka ga dobri Bog, kojemu je toliko bio odan, nagradi vječnim životom i mirom u svojoj slavi!

ŽIVA ZAJEDNICA LEBENDIGE GEMEINDE

60435 Frankfurt/M - An den Drei Steinen 42
Tel. (0 69) 54 10 46, Fax (0 69) 5 48 21 32

Herausgeber/
Izdavač: Kroatenseelsorge in Deutschland

Verantwortlich/
Odgovara: Josip Klarić

Chefredakteur/
Glavni urednik: Anto Batinčić

Redaktion/
Uredništvo: Stanka Vidačković, Jura Planinc,
Ivek Milčec, Jozo Sladoja, Jozo Župić
Mitarbeiter/
Suradnici: Željka Čolić, Dijana Tolić, Alen Legović,
Marko Obert, Vlatko Marić

Satz + Layout: Ljubica Markovica

Lithos +
Seitenmontage: Fotosatz Service Bauriedl
64546 Mörfelden-Walldorf

Druck: Spenglers Druckwerkstatt GmbH
64572 Büttelborn

Jahres-
bezugspreis: DM 30,- incl. Porto (s poštarinom);
za ostale europske zemlje: DM 40,-
za prekomorske zemlje: DM 60,-

Bank-
verbindung: Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01)
bei der Frankfurter Sparkasse

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA/
PREPORUČUJE

CROATIAN HERITAGE FOUNDATION PRESENTS 1998

1. **Studia Croatica – Hrvatski studiji na sveučilištu u Zagrebu, osam semestara, smjerovi:**
 - I. Studij hrvatske kulture (kroatologija) – prof. hrv. kulture
 - II. Studij povijesti – prof. povijesti
 - III. Studij filozofije – prof. filozofije
 - IV. Studij sociologije – prof. sociologije
 - V. Studij novinarstva – dipl. novinar
 - VI. Studij filozofije na Fil. fakultetu Družbe Isusove
 - VII. Studij religijske kulture, Fil. fakultet Družbe Isusove
2. **Studij hrvatskog jezika i književnosti na sveučilištu u Zagrebu**
jednosemestralni/dvosemestralni studij, te studij u trajanju od osam semestara
Vrijeme odvijanja programa: tijekom akad. godine
3. **Sveučilišna škola hrvatskoga jezika i kulture u Zagrebu, Sveučilište u Zagrebu, Hrvatska matica iseljenika**
Vrijeme odvijanja programa: 3.–30.1., 20.6.–17. ili 24.7.
Pozor: studenti mogu odabrati 4 ili 5 tjedana programa
4. **Ljetna škola hrvatskoga jezika i kulture u Supetru na Braču**
Narodno sveučilište u Splitu, Hrvatska matica iseljenika
Vrijeme odvijanja programa: 3.–14.7. (za osobe iznad 15 godina)
5. **Mala ljetna škola hrvatskoga jezika i kulture, Novi Vinodolski**
Dječje odmaralište Crvenog križa, Hrvatska matica iseljenika
Vrijeme odvijanja programa: 21.7.–1.8. (za djecu 9–14 godina)
Pozor: 1.8.–5.8. Upoznajmo Lijepu Našu (putovanje za djecu, roditelje i voditelje)
6. **Seminar hrvatskoga jezika i kulture**
Ministarstvo prosvjete i sporta Republike Hrvatske
Vrijeme odvijanja programa: 29.6.–10.7. seminar za učitelje, nastavnike i studente
7. **Škola hrvatskoga folklora**
Hrvatska matica iseljenika
Vrijeme odvijanja programa: 3.–13.1., 1.–12.8.
8. **Ljetne radionice i putovanja za djecu, mladeži, roditelje**
Hrvatska matica iseljenika
Vrijeme odvijanja programa: lipanj, srpanj
9. **Task Force '98**
Hrvatska matica iseljenika
Vrijeme odvijanja programa: 18.7.–8.8.
10. **Aiesec Croatia**
Međunarodna udruga studenata ekonomije i managementa,
Hrvatska matica iseljenika
Vrijeme odvijanja programa: tijekom godine
11. **Suncokret**
Centar za humanitarni rad u Zagrebu
Vrijeme odvijanja programa: srpanj, kolovoz, prosinac
12. **Studentski zavičajni klubovi**
Vrijeme odvijanja programa: tijekom godine
Za sve podrobnije upite i informacije, javite se:
HRVATSKA MATICA ISELJENIKA, Trg S. Radića 3, 10000 Zagreb, tel.: 00385-1-6115116, fax: 00385-1-53 91 11, e-mail: skolstvo@matiss.hr

FRANKFURT

Svečani blagoslov i otvaranje novog Hrvatskog katoličkog centra

Novi Hrvatski katolički centar u Frankfurtu svečano će 25. travnja blagosloviti zagrebački nadbiskup mons. Josip Bozanić

Završni radovi na uređenju novosagrađenog Hrvatskog katoličkog centra u Frankfurtu (Rüsterstr.5) privode se kraju. Nabavljen je i dio pokućstva (stolovi, stolice, ormari). Poduzeli smo akciju da svaka hrvatska obitelj s područja Frankfurta i Taunusa darom od 100 DM doprinese unutarjem uređenju i potpunom opremanju našega centra. Dosad je u tu svrhu skupljeno oko 80 000 DM, a za nabavljeno pokućstvo izdato je 120 000 DM. Stoga i ovim putem molimo sve naše obitelji i ljude dobre volje, koji se dosad nisu odazvali, da svojim prilogom sudjeluju u ovom našem zajedničkom pothvatu.

Svečani blagoslov i proslava otvorenja bit će u subotu 25. travnja 1998. Čin blagoslova obaviti će mons. Josip Bozanić, zagrebački nadbiskup, a svečano otvorenje dr. Franz Kamphaus, mjesni biskup. Već sada na tu proslavu pozivamo sve članove naše zajednice, naše susjede, sve naše prijatelje i dobročinitelje. Pozivnice smo poslali i uglednim gostima iz domovine, kao i prijateljima iz Njemačke. Za svečano otvaranje pripremamo svačenu akademiju i bogat kulturno-zabavni program. Čitava ulica Rüsterstrasse bit će toga dana zatvorena i rezervirana samo za našu proslavu. Opširniji program proslave objavit ćemo u sljedećem broju „Žive zajednice“.

P. Leo Delaš, župnik

NEUERSCHEINUNG

Pisctole i evangelya

Das Perikopenbuch des Ivan Bandulavić von 1613

Teil a: Nachdruck, hrsg. von Elisabeth von Erdmann-Pandžić
Teil b: Glossar und Kommentar von Darija Gabrić-Bagarić und Elisabeth von Erdmann-Pandžić
1997. 2 Bde. zus. 598 S. Br. DM 98,-/sFR 89,-/öS 715,-
ISBN 3-412-16296-5

Quellen und Beiträge zur kroatischen Kulturgeschichte,
Band 7a und 7b

Mit dem Nachdruck des Lektionars „Pisctole i evangelya“ des Ivan Bandulavić von 1613 wird eine wichtige Quelle zugänglich gemacht, die in der südslawischen Forschung bisher weitgehend unbeachtet geblieben ist. Es handelt sich um die katholischen Kirchenbücher, die aus Verständnisgründen in eine „allgemeine“ Sprache auf štokawischer Dialektgrundlage seit dem 16. und besonders im 17. Jahrhundert übersetzt wurden und jahrhundertlang bei der katholischen Bevölkerung von Istrien bis Ostbosnien in Gebrauch waren. Im Kommentar wird eine kulturhistorische Wertung dieser Quellen gegeben und ein sprachwissenschaftlich-soziologisches Modell diskutiert, das es im Unterschied zu bisherigen Zugängen, die eine Standardisierungsentwicklung der kroatischen Sprache erst seit dem 18. Jahrhundert beobachten wollen, erlaubt, dieses „Äquivalenzphänomen“ heutiger akustischer Medien in eine Standardisierungsgeschichte der kroatischen Sprache einzubeziehen. Einen ersten Zugang zur Sprache des Textes vermittelt das vollständige Wörterbuch des Lektionars mit einer Studie zur ersten und zweiten Auflage. Damit ist eine Grundlage für weiterführende Untersuchungen gelegt.

Piše: Vlatko Marić

Čemu pokora?

Korizma je vrijeme pokore. Pokora je svojevrstan put povratka Bogu. Isus je vršeći pokoru izbjegao đavolske zamke. Pokora se ne smije glumiti, nego mora biti stvarna i iskrena. Ona je osobna, ali ima i socijalni značaj. Kršćanska pokora je svjesno priznavanje naše nesavršenosti.

Počelo je vrijeme korizme. Za kršćane je korizma vrijeme pokore. U današnjem svijetu, gdje nas sve poziva na potrošnju i uživanje, vrijeme pokore nekome se može činiti smiješnim i besmislenim. Istina je da mnogi kršćani ali i nekršćani, s pažnjom i divljenjem promatraju kako budistički monasi prakticiraju askezu. Poneki ih čak pokušavaju i oponašati. U vrijeme ramazana isto tako se dive islamskim vjernicima koji poste. U Francuskoj, kad se govori o postu muslimana, koristi se kršćanski rječnik kako bi se izrekla stvarnost ramazanskog posta, pa Francuzi obično govore o „muslimanskoj korizmi“. Istina, to je pokušaj izricanja religiozne stvarnosti islama u kulturi koja je duboko obilježena kršćanstvom. Ta želja da se religiozna stvarnost izreče u kategorijama koje su razumljive čovjeku francuskog kulturnog obzora uopće me ne iznenađuje. Iznenađuje me kad oni koji se dive islamskim vjernicima, na sam spomen kršćanske pokore počinju se ispričavati kako to nije za njih, odnosno objašnjavati da to nema smisla za njih. Takva reakcija tjera na razmišljanje i reagiranje. Cilj ovog članka nije razmišljati o vrijednosti i svrhovitosti askeze budističkih monaha i islamskih vjernika. Cilj ovog razmišljanja jest sagledati što bi trebala biti korizma za kršćanina i kakav smisao ima pokora. Vrijeme je korizme započelo na Čistu srijedu. Rekli smo da je korizma vrijeme pokore, odnosno vrijeme u kojem bi kršćanin trebao s posebnom pažnjom živjeti svoj odnos prema Bogu i prema bližnjemu.

Pokora kao put povratka Bogu

Prije svega kršćanska pokora ima svoj izvor u Isusu Kristu. Iako već u Starom zavjetu, kod proroka, susrećemo poziv na pokoru, ona svoj pravi smisao dobiva u Isusu Kristu. Da su brojni starozavjetni tekstovi koji pozivaju na pokoru, uvjerit ćemo se i tijekom ove korizme kada u liturgijskim slavljinama budemo slušali proročke tekstove. Proroci pozivaju izraelski narod, koji se često udaljavao od pravoga Boga i išao krivom, da se obrati, vrati pravom Bogu. Proročki poziv upućen izabranom narodu uvijek je ukazivao na činjenicu da se izabrani narod udaljio od pravoga Boga, da je stavio svoje povjerenje u krive bogove. Nevolje koje ga pritišću, posljedica su udaljevanja od pravoga Boga. Nevolje su zapravo kazna za nevjernost. Samo povratak Bogu i pokora mogu mu pomoći da izbjegne nevolje. Istina, poziv proroka na obraćenje bio je poziv upućen narodu ali i svakom pojedincu kao članu izabranog naroda. Pozivi proroka na obraćenje i na pokoru odzvanjali su gotovo neprekidno kroz čitavu povijest Izraela. Pa i u Isusovo vrijeme Ivan Krstitelj poziva svoje suvremenike na pokoru (Mk 1,4–6).

Ivan Krstitelj, kao i svi drugi proroci, i sam čini pokoru. Biblija nam govori da je živio pokornički u pustinji. Isus također, na početku svoga javnog djelovanja, sklanja se u pustinju i živi pokornički. Upravo za vrijeme pokore, kaže nam Biblija, bio je

kušan od Sotone. Isus je odbacio sve ponude Sotone. A kušnje kojima je bio podvrgnut jesu paradigma kušnji s kojima se može susresti svaki čovjek. U prvoj kušnji Isus odbija žrtvovati svoju slobodu i dostojanstvo čovjeka i Sina Božjeg za komad kruha (Lk 4,2–4). U drugoj kušnji Isus odbija vlast nad kraljevstvima svijeta ali isto tako odbija pokloniti se Sotoni i biti ovisan o njemu (Lk 4,5–8). U trećoj kušnji Isus odbija staviti na kušnju Božju svemoć i ljubav prema njemu. Isus ne želi, poput Sotone, zapovijedati Bogu. On zna da to nema smisla, jer čovjek, ali ni Sotona, ne može biti gospodar Bogu. Zato Isus odbija učiniti ono što od njega traži Sotona (Lk 4,9–12).

Isus vrši volju svoga Oca. On u tomu želi podučiti svoje učenike. Isus želi da njegovi učenici budu svjesni da su ljudi a ne bogovi. Trebaju znati izbjeći zamku u koju je upao Sotona i u koju želi uvući čovjeka. Za Isusa, Bog je njegov Otac. Isusu je njegov Otac bliz. Isus vrši njegovu volju. Vršnje Očeve volje ne dolazi u pitanje ni u najtežim trenucima (Lk 22,42). Isusov učenik i sljedbenik mora također znati kušnje koje mu može postaviti Sotona. Za Isusa je najvažnije da njegov učenik bude svjestan da ga on Isus, ali i njegov Otac, vole. Isusov učenik treba učiniti sve da ne izgubi prijateljstvo Isusa i njegova Oca. To je ono što određuje bitno ponašanje učenika. Učenik se treba ponašati kao Isus: voljeti Boga i bližnjega. Za Isusa nije dovoljno voljeti samo one koji nas vole. Treba voljeti i neprijatelje. To je ono po čemu se prepoznaju njegovi učenici, jer samo tako njegovi učenici mogu biti savršeni kao njegov Otac (Mt 6,48).

Pokora oslobađa

Proročki poziv na vjernost Bogu prisutan je u Isusovu nauku. Modelu ponašanja, kojeg su proroci propisali izabranom narodu, kako bi iskazao svoje obraćenje i svoju vjernost prema Bogu, te okajao svoja udaljevanja i lutanja, Isus daje pravu dimenziju. Isusov učenik ne smije učiniti pokoru samo da se pokaže dobrim i vjernim u očima drugih ljudi. Ukoliko bi to činio samo za postizanje slave kod ljudi, takva pokora nema nikakvu vrijednost u Božjim očima. Vjernost Isusova učenika Bogu mora biti stvarna. Ona ne smije biti glumljena. Isto to vrijedi i za čin pokore koji čovjek mora, po samoj naravi, učiniti javno, kao što je davanje milostinje. Zato na početku korizme Crkva nam stavlja pred oči Isusov nauk o pravoj pokori. Pokora ne smije biti glumljena, ona mora biti stvarna. Ona oslobađa čovjeka od svega onoga što čovjeka udaljava od Boga i bližnjega. Pokora stavlja čovjeka u stanje u kojem otkriva svoju dimenziju Božjeg stvorenja koje je ovisno o Bogu. Čovjek postaje svjestan potrebe Božje ljubavi. Pokora je izričaj vjere u ljubav Božju. Pokora nije nikakvo htijenje čovjeka da svojom vlastitom voljom i snagom postigne spasenje. Pokora je samo izričaj vjere i molbeni stav kojim Isusov učenik

(nastavak na sl. str.)

IZ LIJEČNIKOVE PRAKSE

Piše:

Dr. Sanja Krajcar, Frankfurt

Masnoće u krvi – nužnost i opasnost

Dr. Sanja
Krajcar

Gotovo svakodnevno čitamo i slušamo o zdravoj prehrani, ali veliki broj mojih pacijenata nije točnije upoznat s problematikom povišenja masnoće u krvi. Stoga ovom prilikom nešto o toj temi za sve zainteresirane.

Najpoznatija masnoća koju možemo odrediti jednostavnom pretragom krvi je kolesterol. Kolesterol unosimo u organizam hranom, a proizvode ga i neke tjelesne stanice, npr. jetrene, da bi sudjelovao u stvaranju hormona i drugih životno važnih tvari.

Neke namirnice su bogatije kolesterolom i igraju važnu ulogu u nastanku hiperkolesterinemije – prekomjernog nagomilavanja kolesterina u organizmu. To su, prije svega zasićene masnoće, koje nalazimo u namirnicama životinjskog porijekla: masno meso, jaja, mliječni proizvodi kao punomasno mlijeko, maslac, vrhnje, sirevi i sl.

Nezasićene masnoće, koje dijelimo na jednostavne nezasićene i višestruko nezasićene, su zastupljene u namirnicama biljnog porijekla i nalazimo ih npr. u biljnim uljima, posebno u maslinovom. Nezasićene masnoće mogu doprinijeti snižavanju kolesterina u krvi.

Povišene vrijednosti kolesterina u krvi dovode do nagomilavanja „viška“ u zidovima krvnih žila te njihova sužavanja – bolesti poznatijoj kao ateroskleroza, koja u krajnjoj liniji dovodi do infarkta – začepljenja krvne žile srca, mozga ili kojeg drugog važnog organa.

Uzroci povišenja kolesterina su ili pretjeran unos hranom ili povećana proizvodnja unutar organizma. Povišenju doprinose i neki drugi faktori kao prekomjerna tjelesna težina, nedostatak fizička aktivnost i nasljedni faktori. Najčešći je razlog međutim pogrešna ishrana – ujedno i faktor na koji se najlakše može utjecati.

Vrijednosti kolesterina u krvi koje prelaze 220 mg/dl označavamo kao patološke. Prema statističkim podacima Europskog društva za istraživanje ateroskleroze rizik za oboljenje od infarkta srčanog mišića pri vrijednostima kolesterina od 250 mg/dl je udvostručen. Snižavanjem ovih vrijednosti snižavamo i rizik od oboljenja.

Liječnik može jednostavnom laboratorijskom pretragom utvrditi vrijednosti kolesterina i njegovih frakcija (HDL- i LDL-kolesterol) u krvi te na taj način

odrediti rizik kojemu ste izloženi. Što je viša vrijednost kolesterina, osobito njegove LDL-frakcije, a niža vrijednost HDL-frakcije, rizik je veći.

Liječenje hiperkolesterinemije počinje ispravnom prehranom u čije tajne vas može uputiti vaš liječnik. Kod izvjesnog broja pacijenata ova dijeta neće biti dovoljna. Ova skupina mora uzimati lijekove, o čemu opet, na osnovi raznih parametara mora odlučiti liječnik.

Ukratko, da bi snizili rizik od oboljenja srca i krvnih žila, kontrolirajte krvne masnoće kod liječnika i slijedite njegove upute o pravilnoj ishrani, fizičkoj aktivnosti i uzimanju lijekova. I ne zaboravite na preostale faktore rizika: pušenje, povišen krvni tlak, prekomjerna težina... ali o tome drugi put.

(Dr. Sanja Krajcar, Brönnestr. 15, Frankfurt)

VJEROM KROZ ŽIVOT – GLAUBE UND LEBEN

(nastavak sa str. 5)

iskazuje potrebu za spasenjem koje dolazi od Boga. Zato pokora nije spasenje, ali ona je jasno traženje spasenja. Pokora nije sama po sebi cilj, ali je izričaj traženja cilja, Boga koji je spasenje. Pokora je jedan od načina da se iskaže vjera u Boga. Ona je pravljenje mjesta za Boga i njegovo spasenje. Pokora je oslobađanje čovjeka za otvoreni susret s Bogom i bližnjim, te priznanje da čovjek svojim vlastitim snagama ne može postići spasenje. Ona je traženje intimnog susreta s Bogom. Ali taj intimni susret s Bogom nije i ne može biti egoistično usmjeren. Pokora je osobni čin Isusova učenika koji u njega uključuje i čitav čovjekov svijet.

Solidarna dimenzija pokore

Zato pokora Isusova učenika ima i socijalnu dimenziju. Ta socijalna dimenzija je vidljiva. Ona je izričaj ljubavi prema Bogu ali i prema bližnjemu. Bližnji s Bogom postaje centar prema kojemu je usmjerena ljubav Isusova učenika. Ta ljubav je konkretna. Ona se konkretizira u odnosu prema bližnjemu, prema onomu koji je potreban naše ljubavi. Zato Isus, kad govori o pokori, ukazuje da ta pokora, koja je osobni čin, ali taj čin ima i socijalne posljedice, budući da milostinja može pomoći siromašne, društvo, instituciju u ispunjavanju određenih socijalnih

zadaca. Postiti za kršćanina, odreći se jednog obroka ne znači sačuvati taj obrok za kasnije. Postiti znači odreći se jednog dnevnog obroka, pokušati biti gospodar svojih nagona, znati poput Isusa reći da cilj našeg življenja nije u hrani. Odreći se jednog obroka isto tako znači dati ga onima koji gladiju, kojima je stvarno potrebna hrana. Dati milostinju ne znači hvaliti se i steći ugled u očima drugih, nego samom sebi pokazati (dokazati) da novac, vlast nije cilj našega življenja. To je način reći „ne!“ napastima Sotone, ali isto tako pokazati (dokazati) pažnju prema bližnjemu u nevolji. Kršćanska pokora jest svjesno iskazivanje i priznavanje da smo nesavršeni. Ona je isto tako izričaj solidarnosti s onima koji su u potrebi. Nije to kupovanje ljubavi. To je izricanje da i nama manjka. Upravo je to ono što je Isus htio reći govoreći o milostinji (Mt 6,2–4), molitvi (Mt 6,5–7) i postu (Mt 6,16–19). Zato je kršćanska pokora vrijeme susreta s Bogom i s bližnjim, jedno bez drugog ne ide. Svi liturgijski čini u korizmi nam o tome govore. Isus nam to jasno ukazuje kroz svoju muku, smrt i uskrsnuće.

Korizma i pokora imaju svoj smisao za kršćanina. One zapravo čine jednu od temeljnih dimenzija kršćanskog življenja. Stoga je potrebno da kršćani žive korizmu i pokoru onako kako Krist uči da je treba živjeti. Svi smo pozvani živjeti korizmu koja nas vodi u susret uskrslom Kristu.

Hrvatski katolički radio za Hrvate izvan domovine

Uvečer prije Ise-ljениčkoga dana, 27. prosinca 1997. godine, pokrenuo je HKR emisiju o Hrvatima izvan domovine, pod naslovom „Daleko, a zajedno“. Tom emisijom želimo međusobno približiti Hrvate u domovini i izvan nje, tako da donosimo vijesti i zanimljivosti, javljaju nam se suradnici iz dijaspe, te razgovaramo s gostima u studiju, a dajemo i mogućnost slušateljima da nam se jave. Tako tražimo i stvaramo oblike zajedništva na daljinu. Ovu seriju emisija otvorili smo razgovorom s ravnateljem Hrvatske inozemne pastve msgr. Vladimirom Stankovićem, a nastavili razgovorima s drugim gostima o pitanjima povratka, dopunske nastave, vjerskom i kulturnom životu i slično. Emisiju vodi gđica Irena Martinović. Pozivamo Vas da uspostavite kontakte s nama i da nam se češće javljate te nam

govorite o događajima, uspjesima i problemima u Vašim župama, misijama i centrima. Tako ćete obogatiti naš program i pridonijeti tome da Hrvati, iako su prostorno daleko, duhovno budu sve bliži.

Osim informacija koje Vam šaljemo ovom poštom, o HKR-u možete naći podataka na Internetu:

– Adresa naše Web-stranice: **www.hkr.hr**

– U tehnici *Real audio* možete slušati naš program na adresi:

www.multilink.hr/hkr

– Možete nas naći na Internetu i na ovoj adresi: **www.hic.hr**. Tu pritisnete na *Hrvatski, Vijesti*, zatim *HIC Hrvatski radio, Zagreb* i *Daleko a zajedno*. Tako možete preslušati posljednju emisiju.

Emisija „Daleko a zajedno“ išla je dosada subotom u 20 sati, ali je u to vrijeme slušnost radija mala. Stoga emisija

odnedavno ide subotom od **12,50 do 13,50 sati**.

A glede slušnosti našega radija dobili smo prve rezultate istraživanja: sluša nas svakodnevno 3,9% stanovnika Hrvatske (to je u brojevima oko 180 000 slušatelja), često 5,2% (oko 240 000), povremeno 22,0% (oko 1 000 000), i rijetko 17,4% (oko 800 000). Time smo u osam mjeseci postojanja postigli vrlo velik uspjeh, ako uzmemo u obzir da pred godinu i po dana nismo imali ni tehnike, ni radijski osposobljenoga osoblja, ni iskustva... A nismo dosada poduzimali niti veće reklamne pothvate, jer nismo imali financijskih sredstava.

Hrvatski katolički radio je veliki iskorak naše Crkve na područje medija i radujemo se što Vam možemo dati ovako ohrabrujuće informacije.

Javite nam se i uspostavite kontakt s nama!

Fra Mirko Mataušić, ravnatelj

Petstota obljetnica rođenja Julija Klovića

Ove 1998. godine povijest će zabilježiti 500. godišnjicu rođenja Julija Klovića, najvećeg minijaturiste svijeta. Rođen je 1498. u Grižanima – malom selu u blizini Novog Vinodola, a umro je u Rimu 1578. godine. Pokopan je u bazilici sv. Petra u Okovima smještenoj na brežuljku iznad Koloseuma. Grobna ploča sa poprsjem postavljena je na mramornoj podlozi na zidu desno od lijevog oltara u neposrednoj blizini Michelangelovog Moj-sija, jedne od najljepših skulptura svijeta. Na ploči ispisan je tekst na latinskom jeziku, koji u prijevodu glasi:

*Za vrijeme Urbana VIII * vrhovnog svećenika i Laudivija Zachia * Naslovnog kardinala Gospodinu Juliju Kloviću iz Hrvatske od redovnika (samostana) sv. Petra u okovima slikaru vrsnom vladarima dragom*

*velik mu bijaše mar * u djelima malim pokazao je neviden dar * Slava mu je besmrtna živio je radeći do duboke starosti u Rimu je umro * U bazilici ovoj pokopan oči redovnici svojem negdašnjem subratu 1632.*

U monografiji Julije Klović objavljene su reprodukcije svih Klovićevih majstorskih minijatura koje čuvaju muzeji, biblioteke i galerije širom svijeta.

Među brojnim djelima nalazi se i *Gloria in Excelsis Deo* (Sveta Obitelj pod hrastom), minijatura Julija Klovića nabavljena nedavno u Londonu, a koja se čuva u Zagrebu.

Reprodukcije u knjizi prati uvodni esej prof. dr. Grge Gamulina te studiozni tekst Marie Cionini Visani (koja je o Juliju Kloviću objavila doktorsku dizertaciju na sveučilištu u Padovi).

Ovo bibliografsko izdanje (tiskano na hrvatskom, engleskom, njemačkom i talijanskom jeziku) možete naručiti po cijeni od 220,00 kn, a pakirano u reprezentativnu kutiju po cijeni od 275,00 kn. U cijene je uključen PDV.

Sa štovanjem

„LAURANA“

Izdavačko i trgovačko poduzeće d.o.o.

HR-10000 ZAGREB

Vitezićeva 19

Tel./fax: 00385/1/33 45 38.

Za „Lauranu“: Koraljka Zdunić

Misa kao biotop

Kršćani bi se trebali pobrinuti „da naslijedu Isusa jednostavnim svjedočanstvima vjere“. Slično kao u prvim kršćanskim vremenima moralo bi se osjećati „nešto otajstveno“ nešto što se može dovesti u vezu samo s Bogom, i to kroz molitvu, bogoslužje i osobni životni stil ljudi. Nedjeljno slavljenje euharistije (misa) ili Gospodnje večere je prije svega „stanica za reciklažu vjere“, gdje svaki sudionik ima prigodu preobraziti svoj život. Liturgija (bogoslužje) je „jedna vrsta biotopa“, gdje se udiše „čisti zrak“, kao što stoji u II. poslanici Korinćanima: „Hvala Bogu koji ... po nama posvuda širi miris Kristove spoznaje“. Sve su to misli iz jednog predavanja generalnog vikara biskupije Osnabrück Thea Paula.

On je podsjetio i na Isusov nastup u gradu Kafarnaumu, mjestu koje bi se po svojoj socijalnoj raznolikosti moglo posve usporediti s našim pluralističnim društvom. Isus je ondje uživao temeljnu simpatiju ljudi, iako njegov poziv na obraćenje nisu svi prihvaćali. On je istodobno očuvao izvjesni kritički razmak prema tomu, kako bi neovisno mogao ukazati na pogrešni razvoj u ljudskom životu i suživotu. Ta ravnoteža između blizine i razmaka također je važna za moderne kršćane.

DR. ZDENKA WEBER,
KONZULICA ZA KULTURU U GK RH U BERLINU

Glazba

Žz: Do kolovoza prošle 1997. godine radili ste kao osobna referentica generalnog muzičkog direktora Njemačke opere u Berlinu (Deutsche Oper Berlin). Što je za Vas značilo tih pet godina provedenih u tako velikoj i svjetski poznatoj opernoj kući?

Z.W.: Željela bih Vam, gospodine Milčec, prije svega zahvaliti jer ste Vi bili prvi koji je sa mnom objavio razgovor (Žz 1992.g.) i koji me je upoznao s Hrvatskim kulturnim društvom „V.F. Mažuranić“ u Berlinu, s kojim sam nekoliko godina surađivala i zajedno smo ostvarili više vrijednih projekata. Naime, iako sam kao DAAD stipendistica već prije boravila u Berlinu te poznavala brojne njemačke muzikologe kao i kolege-urednike sa Sender Freies Berlin, širem krugu Hrvata u Berlinu približila sam se najviše upravo djelujući u HKD „V.F. Mažuranić“. Dakako, posao na Deutsche Oper Berlin bio je na prvom mjestu i za bavljenje društvenim radom bilo mi je na raspolaganju malo slobodnog vremena. Kao osobna referentica španjolskog maestra Rafaela Frühbecka de Burgosa koji je bio šef-dirigent i glazbeni direktor cijele kuće ušla sam u „tajne“ opernog managementa, a kao koncertni dramaturg orkestra Njemačke opere imala sam zadatak pisati programske knjižice i tako primjenjivati svoju muzikološku stručnost. Sve je to bilo krajnje zahtjevno, tražilo je veliku revnost i umješnost ophođenja s glazbenicima iz cijeloga svijeta. Kada danas sažimljem tih pet godina važnoga iskustva, koje je obuhvaćalo i gostovanje u Japanu i Finskoj te razgovore s aktualno poznatim opernim umjetnicima i dirigentima, onda je neprijeporni zaključak da mi je rad u Njemačkoj operi značio jako mnogo, omogućio važna iskustva, ostvarila sam brojna trajna prijateljstva i nauživala se vrhunskih izvedbi velikog opernog, bal-etnog, simfonijskog i komorno-glazbenog repertoara. Zbog toga i danas još rado odem u operu na Bismarckstraße i radujem se svakom susretu. A ono što je bitno za moj današnji posao, rad u najvećoj berlinskoj opernoj kući otvorio mi je vrata drugih kulturnih institucija u gradu jer, kao što volim reći, nije samo važno koga ja osobno poznajem, važnije je tko sve poznaje mene.

O kulturnom životu Hrvata u Berlinu, o mogućnostima hrvatsko-njemačke kulturne suradnje i razmjene te o glazbi kao bitnom dijelu svakodnevnog razgovara smo s muzikologom i prvoimenovanim konzulicom za kulturu, školstvo, znanost i sport pri Generalnom konzulatu Republike Hrvatske u Berlinu dr. Zdenkom Weber.

Važnost međunarodnog iskustva

Žz: Kako ste odlučili iz svijeta glazbe prijeći u diplomaciju i neće li Vas to udaljiti od struke?

Z.W.: Na slobodnom tržištu rada i usluga potpisuju se vremenski ograničeni ugovori. Nakon što je mojem bivšem šefu na Deutsche Oper Berlin istekao petogodišnji ugovor, a on me je kao suradnicu osobno odabrao iz jednoga šireg kruga, značilo je to i za mene prestanak radne obveze budući da on nije želio produljivati svoju administrativnu vezu s kućom (to što on i dalje dirigira u Njemačkoj operi ne znači da je i dalje šef a na njegovo je mjesto imenovan jedan mladi berlinski dirigent). Što se pak mene tiče, a vezano je uz gore navedeni prvi odgovor, djelovalo je logično da se kandidiram za mjesto konzulice za kulturu pri Generalnom konzulatu Republike Hrvatske u Berlinu. Aktivna u radu hrvatskih kulturnih društava, u predsjedništvu Hrvatskog svjetskog kongresa za Njemačku, prisutna u hrvatskim i njemačkim medijima kao glazbeni publicist, uvijek spremna održati predavanje bilo u Berlinu ili, primjerice, u Frankfurtu na Majni (AMAC), ostvarila sam afirmaciju koju nije bilo moguće potpuno zanemariti. Doista, kažem to bez imalo lažne skromnosti, mladoj hrvatskoj diplomaciji itekako su potrebni ljudi s međunarodnim iskustvima. Zbog toga je bila bitna i podrška hrvatskoga veleposlanika prof. dr. Zorana Jašića te napose berlinskoga generalnog konzula gospodina Ilije Lukanovića koji su poznavali moj rad. Osobno mi je ponekad zamorno uvijek i ponovno navoditi da sam diplomirani germanist, anglist i muzikolog s doktoratom na pariškom Sveučilištu Sorbonne, da uz struku vladam i s tri glavna svjetska jezika a dobro se služim i talijanskim, ali, svi se moramo neprestano dokazivati. A to da „nitko nije prorok u vlastitoj domovini“ znali su još stari Latini. Drugim riječima, afirmacija

koju sam postigla u značajnoj njemačkoj kulturnoj instituciji bitno je utjecala na moje osobno stjecanje sigurnosti u radu ali i na priznanje hrvatskih institucija. Osim toga, željela sam se vratiti u hrvatsku instituciju jer je to najbolji način za ostvarivanje ciljeva do kojih mi je kao stručnjaku najviše stalo. Dakle, položila sam sve testove Ministarstva vanjskih poslova, obavila pripreme za ulazak u diplomatsku službu i – ostala u Berlinu. Što se pak tiče struke: glazba je neodvojivi dio mene i ja o njoj trajno razmišljam. Što ću stići zapisati, koju ću temu podrobnije obraditi, na kojem ću kongresu ili simpoziju još dospjeti sudjelovati, to dakako više ne ovisi samo o meni. Kako više nemam muzikološke obveze u neposrednom smislu, zadatke mogu sama određivati ili na poziv odabirati. Naime, u proteklih sam 25 godina ispisala zamjerni broj bibliografskih jedinica, objavila knjigu *Impresionizam u hrvatskoj glazbi*, u siječnju smo u Francuskom institutu u Zagrebu promovirali i zbornik o francuskom skladatelju Claudeu Debussyu, čija sam urednica zajedno s dr. Sanjom Majer-Bobetko, tom sam prigodom obilježila 25. obljetnicu glazbeno-publicističkog djelovanja (prvi put sam se kao glazbeni kritičar javila još kao studentica 1972. godine u *Telegramu*, tadašnjem kulturnom tjedniku, koji je, kao što je poznato upućenijima, nakon „Hrvatskog proljeća“ bio ukinut), stoga je logično da bih željela da se broj mojih muzikoloških i glazbeno-publicističkih napisa i dalje povećava.

Žz: Između Republike Hrvatske i SR Njemačke postoji Ugovor o kulturnoj suradnji. Hoćete li koristiti mogućnosti tog Ugovora i omogućiti gostovanja hrvatskih umjetnika u Berlinu?

Z.W.: Ugovor doista postoji a koliko će zaživjeti, ovisi o uzajamnom interesu za određene programe. Kvantitativne razlike dviju zemalja neminovno rezultiraju i kvalitativnim razlikama a one su

diplomacija

pak imanentne razlikama u ukupnosti organizacije i financiranja na planu umjetničke ponude. I dok je za nas njemačka kulturna ponuda, primjerice u glazbi, zanimljiva na svim razinama, jednako produktivno kao i reproduktivno, njemačkoj smo strani mi zanimljiviji reproduktivno, dakle kao interpreti a manje kao autori. Hrvatska se kultura općenito na njemačkom „tržištu“ tek treba emancipirati od prijašnjeg „unitarističkog poimanja“ te afirmirati kao konstanta srednjoeuropske provenijencije. Nije dovoljno da mi sami sebi govorimo kako smo „tisućljetna kultura“ ako se to iz nepoznavanja ne prihvaća na europskom planu. S druge pak strane, velike su nacionalne kulture nerijetko bahate i rado gledaju „odozgo“. Zato je svaki hrvatski uspjeh, bilo na području filma, slikarstva, kiparstva, glazbe ili plesa itekako važan a neophodno je još intenzivnije prevoditi, jer hrvatski jezik nije medij šireg sporazumijevanja. Za nas u SR Njemačkoj određena je olakšavajuća okolnost njemačka otvorenost prema vanjskim poticajima te napose u Berlinu isticana multikulturalnost kao bitni preduvjet suživota. Iako u novoj funkciji radim tek kraće vrijeme, optimistično sam raspoložena jer stalno susrećem osobe zainteresirane za hrvatske kulturne programe ali sam istovremeno i zabrinuta zbog financijske ograničenosti s naše strane. Uvjeren sam da je naša šansa za konkurentnost i ulazanje u svijest svjetske javnosti i na inozemno tržište to veća što ćemo biti prisutniji, uz vrhunske sportske rezultate, jednako i s vrhunskim domovima na planu kulture i umjetničke

tvorbe. Na tom je planu potrebno utvrđivanje prioriteta a zbog broja Hrvata koji žive u SR Njemačkoj upravo toj državi i njezinom glavnom gradu valjalo bi posvetiti veću pozornost.

Afirmirati hrvatsku kulturu

Žz: Gdje leže uzroci slabog angažmana mladih u hrvatskim kulturnim društvima iseljene Hrvatske?

Z.W.: To je vrlo kompleksno pitanje i zacijelo nije moguće dati jednoznačan odgovor. Očekivati od druge, pa sada i treće generacije, jednaki intenzitet zanimanja za zemlju podrijetla njihovih roditelja potpuno je iluzorno. Pripadnici novih generacija na potpuno su drukčiji način integrirani u život zemlje u kojoj su većinom i rođeni, a u većini slučajeva i ne razmišljaju o odlasku u domovinu svojih predaka (čini mi se važnim upozoriti na potrebu već „terminološke distinkcije“ jer „povratak“ tangira one koji su u nekom vremenu doista otišli i imaju duboka sjećanja na rodni kraj. Kod druge i daljnjih generacija odnosi su ipak drukčije strukturirani a očekivanja puno racionalnija). Iako Hrvatska danas pripada rijetkim zemljama s većim postotkom useljavanja nego iseljavanja, iako je za mnoge u međuvremenu umirovljene Hrvate povratak u domovinu osnovna želja i premda postoje i za radno sposobne pojedince mogućnosti uključivanja u hrvatski privredni život, većina ipak budućnost traži – u našem slučaju konkretno – u SR Njemačkoj.

Dakako, valja još kvalitetnije djelovati na animaciji za povratak/odlazak u

Republiku Hrvatsku, ali istovremeno valja još kvalitetnije djelovati i na planu afirmacije hrvatskih vrijednosti kod samih iseljenih Hrvata. Pod „hrvatskim vrijednostima“ prvenstveno podrazumijevam vladanje jezikom i svim umjetnostima koje afirmiraju hrvatski jezik, zatim poznavanje povijesti i prirodnih ljepota Hrvatske, upućenost u stvaralaštvo hrvatskih velikana na svim područjima prirodnih i humanističkih znanosti, upoznatost s umjetnošću kroz stoljeća (bilo da se radi o narodnoj ili o individualnoj produkciji) te aktivnu uključenost i amatersko bavljenje nekim od tih područja. Živimo u vremenu medija i informatike i možda djeluje naivno propagirati amaterizam. Ali, sve ono što mlada osoba ne poznaje izbliza teško ju može oduševiti. Mladi vole izazove, ne boje se napora, ali oni su „otvorene, još neispisane knjige“ – a što će u njih biti ubilježeno ovisi o okolini i ponudi. Svaka je generacija zaokupljena egzistencijalnim brigama ali svaka generacija ima i drukčije poglede i očekivanja.

Konkretno u Berlinu postoji više društava usmjerenih na humanističke programe a postoje i sportska društva. Inicijativa okupljanja pod „zajedničkim krovom“ vjerojatno će pospješiti opću privlačnost, dakle i za mlade koji mogu predlagati i ostvarivati svoje potrebe. Ali, mladi rijetko dolaze sami i nužno ih je animirati te ponuditi okvire unutar kojih će moći zadovoljavati svoje želje. Hrvatska katolička misija, Hrvatska škola i sva društva koja okupljaju Hrvate u Berlinu, Generalni konzulat, sve su to instance koje mogu i trude se oko ostvarivanja osnovnoga cilja: afirmacije Hrvata kao nacionalne zajednice s povijesnim, kulturnim i stvaralačkim/radnim dignitetom koja svojoj neposrednoj okolini ali i domovini „preko sedam brda i sedam dola“ trajno šalje, osim marljivim radom zaradene devize, impulse humanizma i vjere u stvarnost sklada među ljudima (a živeći u visokorazvijenoj demokratskoj zemlji odavno su spoznali nužnost tolerantnosti i prihvaćanja „drugoga“). Eto, sklad, harmonija kao najviši ideal glazbe, vraća nas na početak našega razgovora. Ili, kao što je govorio Platon, „što je u državi bolja glazba, bolja će biti i država“. Kao muzikolog, a sada i konzulica za kulturu, prosvjetu, znanost i sport Republike Hrvatske u SR Njemačkoj, uzdam se u boljitak i jednoga i drugoga.

Razgovarao: Ivek Milčec

Dr. Zdenka Weber (u sredini) Koraljka Kos, dr. Sanja Majer-Bobetko i Bernard Diss na predstavljanju knjige dr. Weber u Francuskom institutu u Zagrebu

Kad mladost posegne

Učenici su voljeli svoga kolegu Michaela (imena mladića su izmijenjena) zbog njegove duhovitosti i vesele naravi. Također su njegovi učitelji cijenili tog mladića, koji je postizao dobre rezultate i nikada nije pravio poteškoće. Roditelji 17-godišnjeg učenika su se radovali jer je on svoje slobodno vrijeme provodio s iskrenim prijateljima. Nikad nije imao problema s alkoholom.

Jedne subotnje večeri, u proljeće 1994., slavio je Michael s 15 mladića svoje dobi jedan party. Tu se obilato točio alkohol. Raspoloženje je raslo i konačno je netko predložio: „Idemo probati tko može najviše podnijeti“. Da se ne bi blamirao, uključio se i Michael u utakmicu u ispijanju i salijevao u sebe pivo i konjak naizmjenično.

Dok su se drugi zabavljali, Michael je iznenada pao u nesvijest. Njegovi prijatelji zbog toga nisu brinuli, plegli su ga na ležaljku u kutu prostorije za zabavu. „On mora odspavati svoje pijanstvo“, rekao je jedan mladić. Nikoga nije smetalo kad je Michael počeo krkljajući hrkati.

Tek kad su mladići primijetili da je njegovo disanje postajalo sve tiše obuzeo ih je strah. Odnijeli su onesviještenog do jednog automobila i odvezli ga u bolnicu. Liječnici u hitnoj pomoći odmah su uključili umjetno disanje – uzalud.

Tri četvrt sata kasnije Michael je umro. „Alkohol je preko krvi dospio do mozga i ondje paralizirao centre za disanje i krvotok“, kaže prof. Volker Schmidt s Instituta za sudsku medicinu sveučilišta u Berlinu. „Na početku glasno, a onda sve slabije disanje, bilo je upozoravajući signal“.

Michael je jedan od stotina mladića, koji svake godine postaju žrtve pretjeranog ispijanja alkohola. „U medijima nas stalno upozoravaju na ilegalne droge“, kaže Christa Marfert-Diete, referentica za prevenciju i savjetovanje njemačkog glavnog centra protiv ovisnosti u Hammu. „Ali opasnost od alkohola zaboravimo vrlo lako“. Prema procjenama njene organizacije i saznanjima u Austriji broj omladine ovisne o alkoholu premašio je broj ovisnika o drogi.

Činjenica je:

- Preko 250 000 mladih u Njemačkoj je ugroženo od alkohola i iz jedne austrijske studije proizlazi da preko 10% u Beču ispitanih mladih ljudi u dobi između 15 i 19 godina svakodnevno pije alkohol.
- 7% 12- i 13-godišnjaka bilo je već jedanput pijano, istražila je Njemačka centrala za prosvjetu u Kölnu. Kod 14–17 godišnjaka već je 45% bilo jedanput u pijanom stanju.
- Mladići u pravilu konzumiraju više nego djevojke. Ipak djevojke su većinom manje i njihovo tijelo laganije razgrađuje alkohol, i one su već s manjom količinom u opasnosti. Za razliku od muške mladeži, koja češće pije pivo i žešće stvari kao rakiyu ili konjak, djevojke vole vino, sekt i liker, okus često prikrije stvarni sadržaj alkohola, tako da one i ne opaze koliko su već mnogo popile.
- Prometne nezgode se u Njemačkoj i u Austriji ubrajaju u glavne uzroke smrti mladih. 1994. u Njemačkoj je smrtno stradalo 2587 ljudi u starosti od 15–25 godina; kod 15% uzrok je bio alkohol. Žalosno je osim toga, da svake godine u alkoholiziranom stanju smrtno stradaju mladi ljudi od pada, požara.

Put u ovisnost

Zašto naša djeca toliko piju? Glavni je razlog pritisak grupe, društva. „Mnogi mladići žele vršnjacima dokazati svoju snagu i neovisnost kroz prekomjerno uživanje alkohola“, kaže psiholog profesor Klaus Hurrelmann sa sveučilišta u Bielefeldu. On je iznio podatke za 1994. godinu prema kojima 17% 15-godišnjih Nijemaca redovito konzumira alkohol. To može stajati života također i one ljude koji su inače razboriti i savjesni.

„Djeca vjeruju da alkohol pripada odrastanju i donosi uspjeh“, objašnjava dr. Peter Beck, voditelj stručne klinike Michaelshof za mlade odrasle oboljele od alkohola u Kirchheimbolandenu.

Blještavi sjaj za mnoge okonča u tragediji. 18-godišnji Gerhard Bauer bio je, kao i često ranije, jedne subotnje večeri u studenom 1992. s prijateljima na putu.

Put u ovisnost i ponude pomoći

Pio je pivo i koktele. „Osjećao sam se jakim kao medvjed i svemu dorastao“, priča on. „Ostatka noći se više ne mogu sjetiti“. Gerhard se motorom vozio kući. Na mokrom kolniku došlo je do klizanja i rušenja u jarak pored puta. „Kad sam se nakon dva dana probudio u bolnici više se nisam mogao micati“, kaže on. Gerhard je već tri godine paraliziran od četvrtog vratnog pršljena i živi u invalidskim kolicima. Svoj san o zvanju mehaničara za teška vozila morao je napustiti. Iako je nakon doškoloovanja našao posao u jednoj tvrtki na obradi podataka, ipak mu je potrebna pomoć u kućanstvu i nabavkama. „Ja nikad više neću biti potpuno zdrav“, rekao mi je. „Obavijestite druge mladiće što se sa mnom dogodilo. Oni moraju alkoholu reći NE“.

Mnogi roditelji previde predznake ovisnosti kod svoje djece. „U pravilu pogođeni ne priznaju svoju ovisnost ili je uzimaju kao bezazlenu“, govori primarius dr. Rudolf Mader s Anton-Proksch-Instituta, jednog savjetovališta za ovisnike o alkoholu i lijekovima u Beču. „Također su i roditelji skloni potiskivanju činjenica“.

Pored očitih znakova „mamurluka“, glavobolje, umora i gubitka apetita nema očividnih dokaza. Time se mijenja ponašanje i krug prijatelja. „Kad djeca piju većinom gube ranije interese. Često prespavaju jutro, izbjegavaju školu i prave dugove, kaže prof. Hans Joachim Fichtner, voditelj liječničke službe Berufsbildungswerk Neckargemünd. „Nažalost sumnja u pretjeranu uporabu alkohola često se potvrđi.“

Ponude pomoći

Što možete učiniti kad se potvrde vaše sumnje? „Najprije o tome morate govoriti sa svojim djetetom“, savjetuje dr. Mader. Ne nastupi li promjena, tada morate poduzeti oštrije mjere i primjere ograničiti vrijeme za izlaske. Ipak zabrana ne pomaže uvijek. Ako je Vaše dijete ovisno, ono će često i dalje piti, prijateljstva se prekidaju i u školi dolazi do poteškoća, kaže dr. Mader. „Ovakvi

za čašom

mladi trebaju pomoć stručnih ljudi“. Iskusne eksperte naći ćete kod mjesnih centara za savjetovanje ovisnika o drogi i alkoholu, dobrovoljnih saveza mladih. Oni nude razgovore ili ambulantnu terapiju često povezanu s obiteljskim savjetovaništem. Teški slučajevi moraju biti stacionirani i obrađivani u jednoj terapijskoj ustanovi. Za vrijeme i nakon terapije pomaže primjerice Plavi križ ili Red njemačkih – dobrih vitezova (der Deutsche Guttemplerorden) koji pogodne spašavaju od sunovrata.

Diljem zemlje bori se njemačka kontrola prometa i u Austriji ured za sigurnost prometa protiv korijena toga zla. Svojim brošurama i predavanjima u diskotekama informiraju mlade vozače o opasnostima. Preporučuju bezalkoholna pića i nude obuku vozača. Zvijezde, kao vozač formule Christian Dauner, podupiru tu akciju. „Tko želi voziti automobil mora se odreći alkohola“, kaže on.

Učitelj vožnje (instruktor) Norbert Heistrüvers iz Klevea sam je poduzeo određene mjere za zaštitu mladih. 1989. poveo je zajedno s kontrolom prometa i policijom u Kleveu akciju prosvjeđivanja. Za posjetitelje diskoteke „E-dry“ u Geldernu označio je neke smrtno prometne nesreće i pokazao pet stravično slupanih automobila, koje su vozili pijani mladići.

„Mlade žene su pristupačnije kod upozorenja i pravilno utječu na pijane vozače da ostave automobil“, kaže on. U međuvremenu je u cijeloj Njemačkoj posjetio mnoge diskoteke i možda spriječio pojedine nezgode.

Za Michaela Baumanna i Gerharda Bauera pomoć je došla prekasno, no za mnoge je još vrijeme da promijene svoje ponašanje. 18-godišnji Stephan Ullmer iz Kölna pio je gotovo četiri godine redovito. Više puta ga je zatvarala policija jer je bio pijan.

„Bio sam očajan i osjećao sam se bezvrijednim jer se nisam mogao odreći alkohola“, izjavio je on. Napokon su ga dva prijatelja dovela u jedno savjetovanište za borbu protiv droge i on je prihvatio terapiju u jednom stacionaru.

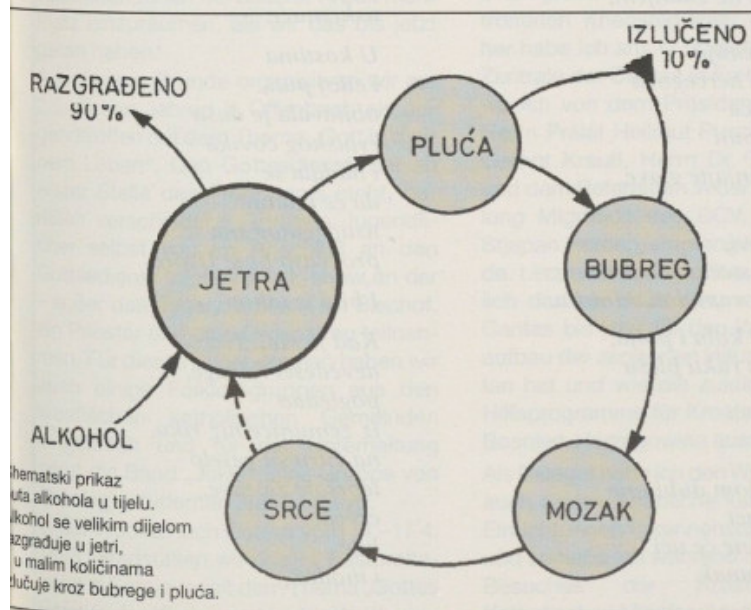
Četiri mjeseca trajalo je odvikavanje u klinici Michaelsdorf. „Bilo je to najgora razdoblje mog života, ali u razgovoru s terapeutima postali su mi jasni moji problemi“, kaže Stephan. „U kliničkoj tiskari sam naučio redovito i istrajno raditi. Sportska terapija mi je pokazala da sam postao fit, kad ne pijem“. Sada Stephan stanuje u blizini Frankfurta i počeo je s učenjem stolarskog zanata. „Neki mladići ismijavaju druge, koji ne piju“, kaže on. „Ali ja sam na to ponosan“.

Sljedeće institucije pomažu u Njemačkoj kod problema ovisnosti:

- **Bundeszentrale für gesundheitliche Aufklärung**, tel.: 02 21/89 20 31
- **Blaues Kreuz in Deutschland**, Freiligrathstr. 27, 42289 Wuppertal, tel. 02 02/62 00 30
- **Bundesverband für stationäre Sucht-krankenhilfe**, Kurt-Schumacher-Str.2, 34117 Kassel, tel.: 05 61/77 93 51;
- **Anton-Proksch-Institut**, Stiftung, Genesungsheim Kalksburg, Mackgasse 7–11, 1237 Wien, tel.: 8 88 25 33;
- **Krankenhaus Stiftung Maria Ebene**, 6820 Frastanz, Maria Ebene 17, tel.: 0 55 22/7 27 46

S njemačkog preveo: **Martin Kolobarić**

Zaštitite sebe i svoje dijete

- Ne šaljite ga nikada u kupovinu alkoholnih pića.
- Nikad njemu ni njegovim prijateljima ne nudite alkohol.
- Ne ostavljajte u stanu nikada ostatke alkohola.
- Razgovarajte s djetetom o opasnostima od alkohola.
- Kad Vaše dijete ide na zabavu dogovorite se s njim kad se treba vratiti i da izbjegava alkohol. Domaćina zamolite da ne nudi alkoholna pića.
- Ponudite svojem djetetu da ćete ga po završetku zabave ili iz diskoteke dovesti kući.
- Pokažite svojem djetetu da mu vjerujete i da ste mu pri ruci kad treba pomoć. ■

BOŽO RAIČ

Jezik zemlje banova i kraljeva, ujaka i dijaka, težaka i umnika

Magistrae vitae

Pišem ti jezikom zemlje,
od čijeg su praha
sazdani
banovi i kraljevi.

Pišem ti jezikom zemlje,
ujaka i dijaka,
strojnika i roba,
od čije se ikavštine
polomiše jezici
brojnih osvajača.

Pišem ti jezikom zemlje,
radnika i umnika
čije su kosti razbacane
po cilom svitu.

Pišem ti,
da zanaš, znaš,
da na mojim kostima
i molitvama
uzdignuto stoje
Rama, Hum i Bosna.

I da se
oduvik
ovdi
plakalo i glagoljalo
'rvatskim slovom.

Prsten iz zlatne rike

Nisi virovala
da rika
obasipuje korito
zlatnim prahom.

I nije ti tribalo
glagoljati
o zapisima dijakovim,

što jasno kažu
da je Niko Mari
poklonio
zlatni kamen
iz bistre rike.

Gledala si s neviricom
zlatnu riku,
i slušala neposlušno
stare pridaje.

Otišla si lutati
isušenim
koritima,
a tila si prsten
iz zlatne rike.

Vrbaška lipotica

Zvizde su krasile
Ivanjsku noć,
dok si obilazila
svitnjak
na srid sela.

Nevinim korakom
gazila si
zavitni pepeo
i ponavljala
molitvu
svetome Ivi.

Okom plivskog mlinara
gledao sam
tvoja kolina,
vrbaška lipotice
i prije
nego me u roblje odvedu,
isicat ću tvoje ime
ispod pazuha,
na glagoljici,
da ga trgovci
ne pripoznaju.

Banova i hercegova zemlja

Ne bacajte sumnju
na plamen moje duše,
jer,
ja sam zemlja
banova i hercegova
iz koje se životi
provlače u nebo.

Ne zamračujte mi dušu,
žalošću i ne znanjem,
jer,
ja sam zemlja
banova i hercegova
prijateljica
života i puti

Ne naslanjajte glave,
osvajači
i pustolovi,
na moje stečke i križeve,
jer ne ću vam dati odmora.

U mome kolu i polju,
raširenih ruku plešu
ban
herceg
i rob.

Nad mojom dubinom
bdiju ujaci
i tuđinci ne će ući
u moj Stanak.

Ledena svadba u Veseloj Straži

Primiče se snig
s planine,
a kiša
na didovoj ledini
pleše
svoj zadnji ples.

Naokolo se govori
da ptice kažnjavaju smrću
vatreni lovci
bez lica.

U Veseloj Straži
tek dva goluba,
kumuju
na ledenoj svadbi.

Pucnjevi
zavađene braće
dolaze iz prošlosti
i zameću tragove
nedužnih mladića.

U Uskoplju
piva guslar.

O kako je važan
svaki dan,
čoviku
i silniku,
jednako.

Boje Usore

Podmetali smo
svoja tila,
za njezino
uskrnuće.

U kostima
i ciloj puti,
obitavala je duša
rvatskog čovika
i nadala se
da će nakon
tisućljetnog sna
procvasti boje Usore.

I bilo je tako.

Kad je mali Ivo,
devedeset i druge,
pogledao
iz zemunice niz riku,
na vitru su veselo
lepršale zastave,
crvene,
bile
i modre.

Unsere Aktivitäten und Pläne

Sehr verehrte Leserinnen und Leser der *Lebendigen Gemeinde*,

ich wende mich an Sie als Delegat für die Kroatenseelsorge in Deutschland. Die Delegatenstelle habe ich zum 1. Oktober '97 angetreten. Als Delegat habe ich die Aufgabe, den ständigen Kontakt mit den Bistümern und ihren Referenten für die Katholiken anderer Muttersprachen zu halten. Eine weitere Pflicht des Delegaten besteht darin, die kroatischen katholischen Gemeinden, ihre Leiter und pastoralen MitarbeiterInnen zu besuchen und die pastorale Arbeit zwischen den Gemeinden zu koordinieren. Der Delegat organisiert die jährlichen Priesterexerzitien und die Pastoraltagungen der Priester und PastoralmitarbeiterInnen.

In dieser relativ kurzen Zeit als Delegat habe ich bereits einige Bistümer (Freiburg, Limburg, Rottenburg-Stuttgart, Mainz, Würzburg) und zwölf kroatische katholische Gemeinden (Stuttgart I, Mainz, Koblenz, Bad Homburg – Bad Soden – Hofheim, Berlin, Frankfurt, Rüsselsheim, Hanau, München, Wiesbaden, Aachen, Braunschweig) besucht. In den Gemeinden habe ich Gespräche mit den Mitarbeitern geführt und Sonntagsgottesdienste mit den Gläubigen gefeiert.

Die Arbeit mit der Jugend, der sogenannten 2. und 3. Generation unserer Gastarbeiter, steht an erster Stelle. Wir richten unsere Aufmerksamkeit auf diese Jugendlichen und ihre Probleme und versuchen, ihnen bei unserer Arbeit mehr Platz einzuräumen, als wir das bis jetzt getan haben.

Aus diesem Grunde organisieren wir am 2.5. dieses Jahres in Offenbach ein Jugendtreffen mit dem Thema „Gott in meinem Leben“. Den Gottesdienst, der an erster Stelle des Programms steht, bereiten verschiedene Gruppen jugendlicher selbst vor. Im Anschluß an den Gottesdienst folgt eine Talk-show, an der – außer den Jugendlichen – ein Bischof, ein Priester und eine Ordensfrau teilnehmen. Für dieses Jugendtreffen haben wir auch einige Folkloregruppen aus den kroatischen katholischen Gemeinden eingeladen und für die Unterhaltung sorgt die Band „Jukić“, eine Gruppe von Theologiestudenten aus Sarajevo.

In der Woche nach Ostern vom 14.–17.4. 1998 veranstalten wir unsere Pastoraltagung in Sarajevo mit dem Thema „Gottes Geist in der Kirche und in der Welt“.

Mit dieser pastoralen Jahrestagung in Sarajevo möchten wir als Christen unsere Solidarität mit der gequälten Kirche in Bosnien-Herzegowina zum Ausdruck bringen. Wir möchten mit unserem Besuch in Sarajevo ein Zeichen unserer geschwisterlichen Liebe zu allen Menschen, die durch den Krieg gelitten haben, setzen und dabei beten wir zum Heiligen Geist, daß er alle Menschen mit Nächstenliebe beschenkt.

Es ist unser Ziel, in diesem Jahr des Heiligen Geistes, in dem wir uns auf das große Jubiläum vorbereiten, den liturgischen Chorgesang stärker zur Geltung zu bringen und ihm den Platz zu verschaffen, der ihm gebührt. Aus diesem Grunde haben wir den Maestro, Herrn Ivan Žan aus Mannheim, eingeladen, uns auf unseren ersten regionalen Pastoraltagungen (München, Mannheim, Aachen, Braunschweig) in diesem Jahr zu begleiten und Vorträge über den liturgischen Chorgesang zu halten.

Neben unserer pastoralen Arbeit für die kroatischen Katholiken hier in Deutschland kümmern wir uns aber auch um unsere im Krieg verwüstete Heimat. Die kroatischen katholischen Missionen sammeln unentwegt Hilfsgüter und senden diese in die vom Krieg geschädigten Gebiete Kroatiens und Bosnien-Herzegowinas. Außer den kroatischen katholischen Gemeinden und anderen Organisationen hat auch die deutsche Caritas einen großen Beitrag zur Hilfe für die betroffenen Kriegsregionen geleistet. Daher habe ich am 12.2. dieses Jahres die Zentrale der Caritas in Freiburg besucht, wo ich von dem Präsidenten des DCV, Herrn Prälat Hellmut Puschmann, Herrn Gernot Krauß, Herrn Dr. Georg Cremer und dem Referenten in der Abteilung Migration des DCV, Herrn Stjepan Herceg, empfangen wurde. Letztere haben mich ausführlich darüber informiert, was die Caritas bis jetzt für den Wiederaufbau der zerstörten Häuser getan hat und wie die zukünftigen Hilfsprogramme für Kroatien und Bosnien-Herzegowina aussehen.

Als Delegat habe ich den Wunsch, auch andere kirchliche karitative Einrichtungen kennenzulernen, und so habe ich während meines Besuchs der Kroatischen Katholischen Mission Aachen zu-

sammen mit Pater Anto Batinić und Pater Franjo Trogrlić am 15.2.1998 den Franziskanerpater und Leiter der Einrichtung Missio, Herrn Dr. Hermann Schallück, getroffen, der uns über die Tätigkeit von Missio informiert hat.

Seit Beginn der Ankunft der ersten Gastarbeiter in Deutschland hat die Deutsche Bischofskonferenz besondere Sorge für die Katholiken anderer Muttersprachen getragen. Sichtbar wurde diese Tatsache auch auf der diesjährigen Jahrestagung aller Delegaten anderer Muttersprachen und aller Ausländerreferenten mit dem Nationaldirektor, dem Prälaten Dr. Peter Prassel und dem Vorsitzenden der Kommission XIV-Migration, Herrn Weihbischof Dr. Josef Voß. Das Thema dieser Tagung lautete: „Kirchenbilder/ Gemeindebilder“ und vorgetragen hat zu diesem Thema Herr Prof. Dr. Dr. Mariano Delgado.

In diesem Jahr feiern wir das 20. Jubiläum des Erscheinens der *Lebendigen Gemeinde*. Der Chefredakteur der *Lebendigen Gemeinde* Pater Anto Batinić besucht zusammen mit dem Delegaten die kroatischen katholischen Gemeinden und die regionalen Pastoraltagungen, auf denen er über die Wichtigkeit des geschriebenen Wortes bei der Verkündigung des Evangeliums berichtet. Pater Anto Batinić hat die Priester und die PastoralmitarbeiterInnen über das Erscheinen einer Jubiläumsausgabe zu Herbstbeginn informiert und alle Interessenten zur Mitarbeit aufgefordert.

So, liebe Leserinnen und Leser der *Lebendigen Gemeinde*, das wären in Kürze einige unserer Aktivitäten und Pläne.

Alles Gute und bis zur nächsten Ausgabe der *Lebendigen Gemeinde*!

P. Josip Klarić, Delegat

Delegat P. Josip Klarić und Maestro Ivan Žan in Mannheim

VUKOVAR

Ruinenstadt mit Schw

Delegation aus Ulm und Neu-Ulm stößt in Kroatien auf offene Türen

Tausend Kilometer von Ulm entfernt liegt die kroatische Donaustadt Vukovar – oder präziser gesagt das, was von der 45 000-Einwohner-Stadt übrig geblieben ist. Eine Delegation aus Ulm/Neu-Ulm war dort, um technische Hilfe anzubieten und Möglichkeiten einer kulturellen Kooperation zu sondieren.

„Wieviele Menschen leben heute in Vukovar? 5000 oder 10 000?“ Auf diese Frage, die so einfach klingt, hat niemand im zerstörten Vukovar eine richtige Antwort. Auch Stipo Seremet, stellvertretender Oberbürgermeister der Ruinenstadt, kann nur sagen: „Ich weiß es nicht.“ Am 18. November 1991 wurde die kroatische Donaustadt nach dreimonatiger Belagerung von serbischen Truppen und fanatischen Freischärlern erobert. Damit hatte das Leiden der Zivilbevölkerung aber kein Ende. Im Gegenteil. Es kam zu Massakern, die Opfer wurden in Massengräber geworfen. Erst später, und damit zu spät, übernahmen die Vereinten Nationen die Kontrolle. Mitte Januar 1998 haben die Schutztruppen der UN aus Belgien, Rußland, Pakistan und vielen anderen Ländern Vukovar und Umgebung verlassen – Ostslawonien (das man keinesfalls, wie das US-Diplomaten passierte, mit Slowenien verwechseln sollte) ist nun uneingeschränktes Hoheitsgebiet der Republik Kroatien.

Seit 15. Januar sitzt die Stadtverwaltung wieder in Vukovar, vorher mußte die Stadtspitze vom fast 300 Kilometer entfernten Zagreb aus amtieren. Die Ulm/Neu-Ulmer Delegation zählte damit zu den ersten Gästen, die von OB Vladimir Stengl im streng bewachten provisorischen Rathaus begrüßt werden konnten.

Konkreter Anlaß für die Reise nach Vukovar war das Internationale Donaufest Ulm/Neu-Ulm (3. bis 12. Juli), das historische Verbindungen neu beleben und das Interesse der Bürger donauabwärts in Richtung Osten lenken soll, zumal dieser Teil Europas noch immer nicht die gebührende Aufmerksamkeit findet. Vukovar ist nicht irgendein Provinznest, sondern eine Stadt, die die alten Reiseführer mit Vorliebe als „barocke Perle“ an der Donau gerühmt haben. Auf vielen Ruinen sind noch Reste jenes internationalen Zeichens zu entdecken, das signalisiert:

Dieses Gebäude verdient als Kulturgut besonderen Schutz.

1991 sind die Angreifer blindwütig gewesen. Auch große Fahnen mit dem Denkmalschutz-Zeichen, die beherzte Bürger wie Vukovars Museumsdirektorin ausbreiten ließen, nutzten nichts. Bezeichnenderweise begann der serbische Angriff mit einer Fliegerbombe, die gezielt auf das Schloß Eltz im historischen Stadtkern abgeworfen wurde.

Empfang beim Minister

Auf dem Weg nach Vukovar hatte die Ulm/Neu-Ulmer Gruppe die Chance, in Zagreb ein Gespräch mit Božo Biškupić, dem Kulturminister der Republik Kroatien, zu führen. Biškupić würdigte die Idee, von Ulm/Neu-Ulm aus die Beziehungen zu bedeutenden Donaustädten zu intensivieren. „Die Kultur hilft, mit der Kultur werden Brücken gebaut“, meinte der Minister, zweifellos zu Recht. Ganz praktische Hilfe ist für Vukovar aber noch wichtiger – wie jene Behelfsbrücke, die Pioniere eines UN-Kontingents über den Fluß Vuka geschlagen haben.

Handfeste Männer und Frauen sind in Vukovar besonders gefragt. Vladimir Stengl, der Oberbürgermeister, ist Diplomingenieur und bis zur Okkupation und Vernichtung der Barockstadt Leiter des städtischen Wasserwerks gewesen. Wenn nicht alles täuscht, haben die Ulmer und Neu-Ulmer nicht nur ein sinnvolles Projekt gefunden, sondern in Vukovar auch den richtigen Ton getroffen. Technische Belehrung, wie das unlängst eine andere Delegation versucht hat, brauchen die Kroaten nicht. Knowhow haben sie. Was fehlt, ist Geld, denn die Aufgaben sind gewaltig. An verschiedenen Stellen verkünden Tafeln in Großbuchstaben, daß die Europäische Union finanzielle Hilfe leiste. Aber Stengl macht diese Erfahrung: „Die EU zieht sich immer mehr zurück.“

Zur Ulm/Neu-Ulmer Delegation zählten drei SWU-Vertreter, denn die Stadtwerke wollen in Vukovar den Wiederaufbau der Wasserversorgung unterstützen und werden zu diesem Zweck einen Spendenverein gründen. Susanne Erhardt, Klaus Edelmann und Dieter Wörsing waren auf einiges gefaßt. Aber der An-

blick der platt gemachten Stadt hat die schlimmen Befürchtungen weit übertroffen. Bei dem Gespräch mit den Gästen aus Deutschland erwähnte OB Stengl Überlegungen, die Ruinen ruhen zu lassen, Vukovar also an anderer Stelle aufzubauen. Aber, so betonte Vladimir Stengl, Vukovar gehört an die Donau – und Vukovar bleibt an der Donau.

Die Donau dient auch als Trinkwasserquelle. Aber die Mittel zur Aufbereitung sind derzeit sehr dürrig. Chlor wird in Mengen zugesetzt, die hierzulande gar nicht zulässig wären. Mit einem Anflug von Galgenhumor meinte der wasserkundige OB: „Daß die Donau schlechte Einflüsse aus Ulm herunterbringt, haben wir bislang nicht festgestellt.“ Zwei Drittel des eingeleiteten Wassers versickern irgendwo im Netz. Keiner weiß wo, weil verschiedene Areale wegen Minengefahr nicht betreten werden dürfen.

Wie explosiv in jeder Hinsicht die Gesamtsituation noch immer ist, zeigte ein Attentat. Ein Kroatie nutzte die erste Möglichkeit nach sechs Jahren, sein Haus aufzusuchen und durch die ruinierte Wohnung zu gehen. Als er später, diesmal mit seinem Vater, ein zweites Mal

benberg

kam, liefen die beiden Kroaten in eine Minenfall, die unbekannte Täter zwischenzeitlich im zerstörten Haus gelegt hatten. Der Vater starb, der Sohn verlor ein Bein. Vor diesem Hintergrund erscheint beispielsweise der Kleinkrieg, der dort auf einer Speisekarte ausgetragen wird, gar nicht witzig: Irgendein Gast hat den serbischen Salat demonstrativ durchgestrichen.

Meldung im Rundfunk

Gefeiert wurde die Delegation aus Ulm/Neu-Ulm von Peter Langer, dem künstlerischen Leiter des Internationalen Donaufestes. Seine Einladung, im Juli nach Ulm/Neu-Ulm zu kommen, stieß bei der Stadtspitze und bei Museumsdirektorin Ružica Marić auf offene Ohren. Daß das Donaufest nicht nur ein Kunstprodukt oder eine geschickte Erfindung von Kulturveranstaltern und PR-Leuten ist, sondern tatsächlich historische Substanz besitzt, demonstriert gerade das Beispiel Vukovar. Dort sprachen nach dem 1. Weltkrieg dreißig Prozent der Einwohner deutsch, dort gibt es einen Hügel, der noch heute „Schwabenberg“ heißt.

Dem Versuch der Städte Ulm/Neu-Ulm, die Donau wieder als blaues verbindendes Band zu begreifen, begegnet man – wie die Erfahrungen der Reise nach Vukovar und Zagreb belegen – in Kroatien mit Sympathie. Schon vor dem Eintreffen der deutschen Gäste war OB Stengl über die positive Meinung des Kulturministers genau informiert: Die Radionachrichten hatten über den Besuch aus Deutschland berichtet.

(Südwest Presse, 30. 1. 1998)

Die kroatische Flagge wieder in der zerstörten Stadt Vukovar

BERLIN

Mut machen zur Rückkehr

Weihbischof Dr. Sudar aus Sarajevo besuchte das Erzbistum Berlin und schilderte die schwierige Lage in Bosnien. Er bedankt sich für die angebotene Hilfe der Berliner.

Msgr. Dr. Pero Sudar, Weihbischof von Sarajevo

Bosnien-Herzegowina ist eigentlich ein Land im Herzen Europas. Dieses „Herz“ hat in letzter Zeit mindestens „zwei Infarkte“ erlitten, einen dritten würde es nicht mehr überstehen. So drückte es bildhaft der Weihbischof der Erzdiözese Sarajevo, Dr. Pero Sudar, aus.

Ein erschütterndes Beispiel, das letztendlich auch ein Hoffnungsbeispiel sein kann, schilderte Weihbischof Dr. Sudar in seinem Vortrag: „Ich werde nie ein solches Erlebnis, das ich mit einem jungen Priester hatte, vergessen. Am ersten Adventssonntag 1994 begleitete ich ihn in die Pfarrei Ularice, in der Nähe von Doboj. Die Pfarrei liegt an der Frontlinie zu den Serben. Nur in dem nichterobernten Teil waren einige Familien geblieben. Sie lebten dort schon ein Jahr ohne Priester, ihr Pfarrer war mit den übrigen Pfarrangehörigen nach Kroatien geflüchtet. Nach achtzehn Monaten ständiger Bombardierung konnte er nicht mehr. Ein Geistlicher, der die ganze Kriegszeit in Sarajevo war, erklärte sich bereit, die Pfarrei zu übernehmen. Nach der Messe, die wir mit den Gläubigen aus dieser und den umliegenden Pfarreien in der zu 80 Prozent zerstörten

Pfarrkirche zelebrierten, fragte ich mich, mit welchem Recht kann ich von diesem Menschen und Priester erwarten, daß er ohne zu wissen, wo er übernachten und essen kann, dort bleibt. Schon hatte ich mich entschieden, ihn wieder mit nach Sarajevo zu nehmen“. Als die Meßbesucher fort waren, sagte er zu mir: „Ich weiß nicht, was ich hier machen kann, aber über eines bin ich mir klar, daß ich die Menschen hier nicht mehr verlassen kann“. Mir kamen die Tränen. Diesem Priester und seiner Pfarrei wurde von Christen aus der Diözese Bologna in Italien geholfen. Heute wohnt er in einem renovierten Pfarrhaus, zelebriert die hl. Messe in einer bescheidenen, aber schon renovierten Kirche und freut sich heute, den Menschen bei ihrer Rückkehr in die Heimat helfen zu können.

Schulprojekt wird unterstützt

Dieses Beispiel des Weihbischofs von Sarajevo macht deutlich, worum es bei der Hilfe der Berliner Katholiken für die Partnerdiözese in Bosnien geht: Es geht nicht um verbale oder nur um finanzielle, sondern um ganz konkrete materielle und moralische Unterstützung.

Nachdem die Deutsche Bischofskonferenz beschlossen hatte, den leidenden Menschen in Bosnien-Herzegowina zu helfen, über das Bischöfliche Hilfswerk RENOVABIS die Hilfsprojekte zu koordinieren und einzelne Projekte auf Bistumsebene zu fördern, reagierte als erstes das Dekanat Berlin-Mitte. Im März vorigen Jahres fuhr eine Delegation aus diesem Dekanat, u.a. mit dem Dompfarrer von St. Hedwig, Msgr. Alfons Kluck, und dem Geistlichen Direktor der Katholischen Akademie in Berlin Mitte, Dr. Ernst Pulsfort, nach Sarajevo, um sich dort vor Ort umzusehen und ein konkretes Patenschaftsprojekt zu erkunden. Alle Pfarrgemeinden im Erzbistum sind angeschrieben und um Unterstützung gebeten worden.

Circa 130 000 Mark sind bisher zusammengekommen. Das Patenschaftsprojekt in den Pfarrgemeinden Obri und

Solakova Kula beschränkt sich zunächst auf Lebensmittel- und Medikamentenhilfe. Es soll langfristig ausgebaut werden, wenn rückkehrwillige Menschen dort auch eine Perspektive zum „Überleben“ haben. Noch ist das Gebiet dort recht unsicher. Doch es gebe schon wieder rund 700 rückkehrwillige Katholiken. In diesem Herbst hat man in der Ortschaft Konjic wieder eine katholische Schule eröffnet. Das sei eine der wichtigsten Voraussetzungen, damit sich dort auch wieder Familien ansiedelten. Ein Ergebnis des Besuches von Weihbischof Dr. Sudar in Berlin war es, daß diese Schule nun auch zum Partnerschaftsprojekt des Erzbistums gehört.

Natürlich könne man nach dem Waffenstillstand von Dayton nicht alle der rund 2,6 Millionen Kriegsflüchtlinge in ihre Heimat zurückschicken. 230 000 leben in Deutschland, in Berlin noch rund 29 000. Obwohl Weihbischof Sudar und Caritasdirektor Knežević betonten, daß sie möglichst schnell ihre Landsleute in der Heimat wiedersehen würden, damit diese den Aufbau des Landes vorantreiben, vor allem „alleinstehende, kräftige und mutige junge Männer“, sei es zur Zeit einfach unrealistisch.

Die Lage in Bosnien ist nach wie vor kompliziert und das Land ist geteilt. Die Entwicklung gehe sehr langsam, betont Weihbischof Sudar.

Der serbische Teil, die „Republika Srpska“, weigere sich bisher, andere Bosnier als Serben aufzunehmen, obwohl zu diesem Gebiet auch viele kroatische und bosniakisch-muslimische Dörfer gehören, aus denen die Serben im Krieg alle Bewohner vertrieben oder sogar getötet hatten. In den muslimischen Teilen vor allem Mittelbosniens will man natürlich auch keine kroatischen Bosnier angesiedelt sehen, die zum überwiegenden Teil (99 %) katholisch sind.

In Bosnien ist die Infrastruktur zerstört. Die Mehrzahl der zurückgebliebenen Menschen sind alte Menschen und Kriegsversehrte. Mehr als Zweidrittel der katholischen Kirchen, Pfarrhäuser und Gemeindezentren sind zerstört. Von den 1,2 Millionen Katholiken vor dem Krieg sind – nach Angaben des Weihbischofs – nur noch 416.000 Katholiken übriggeblieben. Der Weihbischof: „Die Leute glauben nicht mehr an ein gemeinsames Leben in Bosnien. Die ‚Realpolitiker‘ meinen, man solle aufgeben. Die Kirche denkt und handelt nicht so, weil sie so nicht denken und handeln darf, wenn sie weiterhin Kirche Christi bleiben möchte“. Die Kirche hält an ihrer Dialogbereitschaft fest.

Wieder friedliches Miteinander lernen

Ansätze zu Dialog und Versöhnungsbereitschaft seien kirchlicherseits die Einrichtung von „Europaschulen“, sogenannte „Friedensschulen“, an denen Kinder aller Konfessionen und Religionen aufgenommen werden, um das friedliche Miteinander von Anfang an zu lernen. Erste Fremdsprache ist Englisch, zweite Deutsch. Die katholische Kirche habe derzeit vier dieser Schulen im Land aufgebaut. Viele Angehörige der Akademiker des Landes, Ärzte, Professoren u.a., würden ihre Kinder gerne auf diese Schulen schicken. Doch gerade kürzlich wurde auf eine dieser Schulen, in Sarajevo, ein Bombenanschlag verübt. Überhaupt seien in letzter Zeit auf neun katholische Einrichtungen Bombenangriffe verübt worden.

Es gebe Politiker in Bosnien, die der Meinung seien, ohne die Katholiken, die ja zum überwiegenden Teil Kroaten sind, könnte man die komplizierte Politik in diesem Lande besser lösen, sagte Weihbischof Sudar bei der Veranstaltung im Bernhard Lichterberg-Haus. Die Rück-

kehrführung der bosnischen Flüchtlinge würde nicht zur Stärkung der Föderation des Landes führen, sondern eher die Spaltung des Landes in „ethnisch reine Gebiete“ fördern.

Das bestätigte auch der Caritasdirektor der Erzdiözese Sarajevo Pfarrer Stipo Knežević. Das, was eigentlich die Abkommen von Washington und Dayton verhindern wollten, sei längst Realität: Die Minderheiten verließen die Gebiete, wo sie einst zu Hause waren und mit ihren Nachbarn vor dem Krieg friedlich zusammenlebten. Dabei gebe es, so Knežević, Beispiele, wo man sich gegenseitig helfe, neue Häuser zu bauen – kroatisch-katholische und muslimische Einwohner. Ansätze zur Bildung einer gemeinsamen Polizei, was besonders wichtig sei für die Sicherheit der Rückkehrwilligen, Ansätze in der Schulpolitik, bei den Beratungsstellen der Caritas und vieles mehr. Über die Caritas seien bereits über 1000 Häuser restauriert worden, betont Knežević. Es würden besonders an alte Menschen Grundnahrungsmittel und medizinische Hilfe weitergereicht.

Deutsche Diözesen hätten mittlerweile schon Patenschaften zu 52 Pfarreien in der Erzdiözese Sarajevo aufgenommen. Der Wiederaufbau der allein in diesem Bistum zerstörten 138 Kirchen und kirchlichen Gebäude – 110 sind schwer beschädigt und weitere 140 im Krieg beschädigt worden, gehe nicht ohne die Hilfe aus dem übrigen Europa. Aber vor allem sei es wichtig, den Menschen dort, vor allem den rückkehrenden Flüchtlingen, eine Arbeits- und Lebensperspektive zu geben, damit sie dort den Mut haben, neu anzufangen. Dann, so Caritasdirektor Knežević, könnte der Krieg in fünf Jahren vergessen sein.

Georg von Glowczewski (aus Kath. Kirchenzeitung, Wochenzeitung für das Erzbistum Berlin, vom 26. 10. 97)

Nimm dir Zeit

Nimm dir Zeit zu denken.
Nimm dir Zeit zu beten.
Nimm dir Zeit zu lachen.
Das ist die Quelle der Kraft.
Das ist die größte Macht auf Erden.
Das ist die Musik der Seele.
Nimm dir Zeit zu spielen.
Nimm dir Zeit, zu lieben und geliebt zu werden.
Nimm dir Zeit zu geben.
Das ist das Geheimnis ewiger Jugend.
Das ist das von Gott verliehene Privileg.

Der Tag ist zu kurz, um egoistisch zu sein.

Nimm dir Zeit zu lesen.
Nimm dir Zeit, freundlich zu sein.
Nimm dir Zeit zu arbeiten.

Das ist die Quelle der Weisheit.
Das ist die Straße zum Glück.
Das ist der Preis des Erfolgs.

Nimm dir Zeit für Werke der Nächstenliebe.
Sie sind der Schlüssel zum Himmel.

(An einer Wand des Waisenhauses in Kalkutta hängt eine Tafel mit obigen Zeilen.) aus „Mutter Teresa – Der einfache Weg“, Verlag Bastei-Lübke

Verzicht in der Überflußgesellschaft

Der Luxus von heute besteht nicht mehr in ostentativer Verschwendung, sondern in der Verminderung, nicht in der Anhäufung sondern im Verzicht

Der Verzicht auf materielle Güter, die Beschränkung auf das zum Leben Allernotwendigste und das Streben nach einem einfachen und natürlichen Leben, derartige Lebenseinstellungen sind nichts Neues und sie sind auch nicht erst das Produkt unserer heutigen Überflußgesellschaft. Eine durchaus asketische Lebensführung kennen wir bereits von den „Hippies“ der Antike, von denen Diogenes wohl als einer der radikalsten gilt, verbrachte er doch sein ganzes Leben in einer Tonne.

Auch unsere heiligen Vorväter, wie z.B. der Heilige Franziskus von Assisi, haben bereits vorgelebt, was es bedeutet, in absoluter Armut zu leben. Aber es gab auch bedeutende Frauen, wie die Hl. Elisabeth von Thüringen, die auf ihrer Suche nach Gott auf jeglichen weltlichen Ruhm und Reichtum verzichtete und in Bescheidenheit, Selbstaufopferung und Nächstenliebe ihre Erfüllung fand.

Immer wieder gab es in der Geschichte Aussteiger, die dem hektischen Alltagsleben ihren Rücken kehrten und auf „einsamen Inseln“ das einfache und genügsame Leben suchten, und dennoch scheint gerade in unserer heutigen Wohlstandsgesellschaft der Wunsch nach Weniger wieder besonders präsent zu sein. Immer häufiger ist vom „Entmüllen des Lebens“ und von „Produktfasten“ die Rede. Auch die „Nachfrage“ nach Alternativangeboten wie Exerzitien, Heilfasten, Meditationskursen und religiösen Wochenenden nimmt stark zu. Urlaub im Kloster scheint derzeit besonders im Trend zu liegen.

Woher kommt aber dieser Ruf nach Vereinfachung und der freiwillige Verzicht auf Luxus? Wohl aus der

Einsicht, daß man zum Wohlbefinden nur sehr wenige Dinge braucht und daß man Glück und Zufriedenheit nicht erkaufen kann.

Der Homo consumens von heute mit dem stets geöffneten Mund, begierig und bereit, alles zu verschlingen – Informationen, Bilder Schnaps, er ist träge geworden, träge und müde von dem Ballast, den er mit sich herumschleppt. Was er zum Leben benötigt, sind keine Luxusgüter, die man „an jeder Straßenecke“ kaufen kann, sondern elementare Lebensvoraussetzungen wie Zeit, Ruhe, genügend Platz und gutes Wasser. Der Luxus von heute besteht nicht mehr in ostentativer Verschwendung sondern in der Verminderung, nicht in der Anhäufung sondern im Verzicht.

Aber besteht nicht gerade im Verzicht ein gewisser Lustgewinn? Sind nicht vielleicht frühere asketische Vorschriften, wie etwa das wöchentliche Fasten und die Fastenzeit im Christentum oder die Einhaltung des Ramadan im Islam besonders verfeinerte Formen des Genusses? Der Mensch wird nicht glücklich durch Befriedigung seiner Wünsche, sondern durch Hoffnung auf diese Befriedigung. Wenn er sich durch immerwährende Wunsch-sättigung keine Hoffnungsperioden gönnt, wenn er sich nicht zeitweise enthält und dadurch die Hoffnung nährt, dann wird die Wunscherfüllung schal, zur Routine und abgeschmackt.

Nach den Worten Hegels ist Freiheit Einsicht in die Notwendigkeit, ist freiwillige Beschränkung. Für unsere Zeit bedeutet das in erster Linie Selbstbehauptung des freien Menschen gegenüber der Verbraucher-ideologie.

Antonija Tomljanović

KIEL
USUSRET OBILJEŽAVANJU
25. OBLJETNICE HKM
NA PODRUČJU
SCHLESWIG-HOLSTEIN

Može se više i bolje

Krajem siječnja u Kielu je održana sjednica Župnog vijeća Kiel Hrvatske katoličke misije Schleswig-Holstein. Dogovoren je program rada za tekuću godinu.

Iako šezdesetak hrvatskih obitelji redovito dolazi na nedjeljne svete mise i uključuje se u aktivnosti, od skupljanja humanitarne pomoći do proslava i zabava, provedena anketa je pokazala da ljudi žele učiniti više. Predloženo je pokretanje interesnih grupa koje bi radile i drugim danima u tjednu (ne samo nedjeljom) proširenje suradnje s Nijemcima, aktiviranje mladih, organiziranje zajedničkih izleta na atraktivna mjesta i drugo.

Zbog proširenja repertoara crkvenih pjesama povremeno će biti organizirane pjevačke probe prije svete mise, a djeca i mladež trebaju se više angažirati pri bogoslužju. Župnik fra Pero Šestak organizirat će mjesečne tematske tribine za mladež, a članovi Župnog vijeća razvijat će sposobnost čitanja mladih članova lektorske družbe, pripremati mladež za hodočašće u Hildesheim, za susrete mladih na razini Schleswig-Holstein, vježbati djecu školskog uzrasta za nastupe na svečanostima i drugo.

Ove godine Hrvatska katolička misija Schleswig-Holstein obilježit će 25. obljetnicu svoga postojanja i djelovanja, pa su pripreme već u tijeku, a uz Hrvate iz Kiela u realizaciji ove proslave (krajem svibnja) sudjelovat će i hrvatske zajednice iz Lübecka, Neumünstera, Quickborna, Rendsburga i drugih mjesta Schleswig-Holsteina.

Osim toga planirano je daljnje razvijanje suradnje s Hrvatima iz Bremena, Hamburga i Kopenhaga, a također i proslava Dana državnosti Republike Hrvatske, organiziranje obiteljskih seminara, tematskih radionica za djecu i odrasle, Hrvatskog sijela, prigodnih zabava (prva je na redu pokladna zabava 22. veljače) i drugih aktivnosti.

Željko Vurm

MÜNCHEN

Područni sastanci

Mise za fra Vjeku Ćurića i područni sastanci hrvatskih pastoralnih djelatnika

U nedjelju, 8. veljače, na misama održanim na području Hrvatske katoličke misije München molilo se fra Vjeku Ćurića, hrvatskog misionara iz Bosne, koji je ubijen u Ruandi. Mise na Marienplatzu i u St. Pauls Kirche predvodio je i propovijedao fra Josip Klarić, novi delegat za hrvatsko dušobružništvo, a mise u misijskoj dvorani i u Pasingu slavio je fra Anto Batinić. Bio je to ujedno i nastupni posjet novoga delegata toj najstarijoj Misiji u Njemačkoj. U ime svećenika, časnih sestara i pastoralnih suradnika delegata je pozdravio voditelj Misije fra Petar Gulić. Delegat Klarić čestitao je članovima Misije 50. obljetnicu postojanja i djelovanja, a taj zlatni jubilej obilježava se kroz cijelu ovu godinu nizom manifestacija.

U ponedjeljak, 9. veljače, u misijskoj dvorani je održan područni sastanak hrvatskih svećenika i pastoralnih surad-

nika iz Bavorske. Predavanje o zbornom pjevanju u našim misijama održao je mo Ivan Žan. Razgovaralo se i o središnjim pastoralnim akcijama u ovoj

Dio sudionika na područnom sastanku pastoralnih djelatnika u Mannheimu

godini, kao što su: Pastoralni skup svećenika i pastoralnih suradnika iz Europe od 14.-17. travnja u Sarajevu; Susret mladih u Offenbachu 2. svibnja; obilježavanje 20. obljetnice „Žive zajednice“, te o nekim drugim aktualnim temama. Slični sastanci sa svećenicima drugih područja održani su u Mannheimu, Aachenu i Braunschweigu. ■

TRAUNREUT

30 brojeva „Glasa Misije“

„Glas Misije“ – glas naroda božjeg! Tko bi se usudio reći da naši ljudi, naši obični radnici, ne znaju ili da nemaju što pisati?! Sigurno to znaju još i mnogi drugi. Ali, na prvi korak treba počekati, dok se jednom ne učini.

Držim u rukama trideseti broj „Glasa Misije“. Listam, čitam, čitam, listam... i mislim: Bože moj, pa to je gotovo nevjerovatno. Pred tri-četiri godine, kad smo s vlč. Mladenom razgovarali kako bi bilo dobro imati još nešto (osim njega osobno!) što bi povezivalo onih 4-5 malih hrvatskih katoličkih oaza u južnoj Bavorskoj, da se negdje nađu baš zajedno, da se negdje osjeti kako zajednički kucaju tih nekoliko živih srdaca..., nisam mogao zamisliti da će se za tako kratko vrijeme do ovog stupnja na kojem je danas.

Hm, „Glas Misije“...? Da, sjećam se da je već naziv bio problem. Dok smo subotom i nedjeljom crnim zmajem krstarili bavarskim cestama od postaje do postaje, od mise do mise, razbijali smo glavu kako nazvati to eventualno buduće glasilo. Trebalo bi smisliti nešto originalno i privlačno, lijepo. A onda drugi, mnogo važniji problem: hoće li biti suradnika? Jer, ako glasilo Misije ne daj Bože, posta-

ne ili ostane samo glasilo misionara, dušobrižnika, onda ga vjerojatno ne treba ni pokrenuti, bar ne s ovakvim ciljem.

A onda je krenulo kako treba krenuti uvijek: s puno dobre volje i s još više pouzdanja u Božju providnost, koja će sigurno inicijativu podržati, ako je ona u planu Božjem, za dobro Crkve. I javio se „Glas“. Odlično! Glas je također nešto gdje se ljudi nalaze zajedno. Kada su radosni, kad pjevaju zajedno, nađu se skupa u „jednom glasu“. Zar ne kaže jedna naša crkvena pjesma da i anđeli slaveći Boga „jednoglasno pjevaju“? A glas se i čuje, i što je osobito važno, glas se prepoznaje. Isus – Dobri pastir – reći će da njegove ovce „poznaju njegov glas“.

Evo dvostrukog izazova „Glasi Misije“: – da svi koji žele i kad zažele mogu „Glasi“ pridružiti svoj glas i tako ga ujediniti s drugima da se kroz list može doživjeti harmonija glasova koji žele „jednoglasno“ dati slavu Bogu i istovremeno biti poticaj i

podrška onoj toliko potrebnoj i željenoj jednostavnosti, zajedništvu;

– da trudeći se „posuditi“ svoj glas Gospodinu Isusu, čitaocima pomogne prepoznati Isusov glas, jer oni koji taj glas prepoznaju „idu za njim“, kako on sam kaže.

Gledajući na trideset dosadašnjih brojeva „Glasa Misije“ imam osjećaj da se baš to i dogodilo. Toliko vrijednih suradnika, toliko toplih, osobnih iskustava, toliko živih primjera, toliko registriranih malih događaja koji uopće nisu mali, koji su međutim sadašnje i prošlo ogledalo gastarbajterske svakidašnjice koju možda nitko ne bi registrirao, a ona je život, realan i često tvrd. Život o kojemu mnogi naši ljudi u domovini nemaju uopće realnu sliku. Mnogi imaju dapače nerealnu i neadekvatnu viziju tog života, pa je ona neke i dovela do gastarbajterskog kruha i više im onijela nego donijela dobra. „Glas Misije“ je, vidim, i jedna svojevrsna (ponekad indirektna) kronika i svojevrsno ogledalo života malog hrvatskog čovjeka pod bavarskim nebom, koji je u okolini u kojoj živi i radi interesantan mnogima ali posvime drugim mjerilima nego što je njegova osobna sudbina i životna priča. Eto, meni je tako drago, da taj naš – uvjetno govoreći – mali čovjek za koga sigurno

Obiteljske svetkovine

U sportskoj dvorani Inselhalle u Nürtingen-Zizishausenu slavili smo Nikolinje 29.11.1997. U prvom dijelu nastupili su naša djeca i mladi u programu koji su uvježbali sa suradnicima gđom Marom Gongolom, gosp. Tomom Tadićem, učiteljicama Marijom Mandarić i Ivankom Krstičević, te voditeljicom folklor gđicom Kristinom Kobasić. Folklor je po prvi put otplesao plesove iz Bosanske posavine u izvornim narodnim nošnjama uz pratnju šargija, u koreografiji *Bosansko sijelo*, gosp. Pere Markovića iz Stuttgarta. Budući da na području misije Esslingen preko 50% vjernika dolazi upravo iz tih krajeva mnogo je oko prozuzilo. Na kraju prvog dijela sveti Nikola je svoj djeci podijelio darove.

Svake nedjelje u došašću na početku svete mise jedna djevojka bi upalila jednu adventsku svijeću, druga bi pročitala popratni tekst koji se temeljio na misnim čitanjima te nedjelje, a za

nakanu imao što dublju i što istinskiju pripravu za skori Božić.

Već šest godina naša Misija slavi misu rođenja Isusova na Badnji dan navečer u 20.00 sati. Tako je bilo i ove godine. Iako su mnogi pošli u domovinu provešti božićne dane, sabrao se neočekivano veliki broj vjernika, tako je crkva bila krcata.

Neposredno prije početka misnog slavlja skupina djevojaka izvela je u riječi i pjesmi kratki igrokaz, koji su uvježbale sa suradnicom Marom Gongolom, pod naslovom: *Naljepši dar za Božić*.

Poslije svete mise na Sv. tri kralja okupilo se u misijskim prostorijama u Esslingenu oko 40 ministrantica i ministranata. Nakon kratke okrepe koju je ponudila Misija a poslužile ministrantske mame, započeli smo igranje tombole. Brojeve je izvlačio dvadesetgodišnji ministrant gosp. Vladimir Bunoza.

Obiteljska misa

U nedjelju 1. veljače slavili smo obiteljsku misu u Esslingenu. Tema je bila *Molitva u obitelji*. Za tu prigodu je priređena i mala brošura-vodič slavlja. U prvih desetak klupa sjedjela su djeca. Na početku misnog slavlja župnik fra Josip protumačio je kako će se slavlje odvijati. Umjesto uobičajenog pokorničkog čina jedan otac, jedna majka i jedno dijete su pročitali tekstove koji su nas trebali potaknuti na razmišljanje i kajanje. Nakon svakog odlomka cijela je crkva pjevala zaziv: *Gospodine, smiluj se, Kriste, smiluj se, Gospodine, smiluj se*.

Prošnje su molili jedna majka, jedan otac, jedna djevojka i jedan mladić.

Za darove su prineseni žito, kruh, grožđe, vino, lopta i svijeća. Dvije djevojke su čitale popratne tekstove. Umjesto uobičajene euharistijske molitve imali smo dijalošku euharistijsku molitvu za mise s djecom. Za vrijeme Očenaša šezdesetak djece je izišlo oko oltara i držeći se za visoko uzdignute ruke zajedno sa svećenikom i ministrantima molili.

Budući da je idući dan bio blagdan Svijećnice, svećenik je blagoslovio svijeće i potom su ministranti i djeca išli kroz crkvu u procesiji. Pjevala je cijela crkva, ali je određene pjesme predvodio ili sam pjevao mali djevojački zbor.

Zaradu koju smo ostvarili na Nikolinjskom slavlju 29.11.1997., 5000, – DM poslali smo za našu pokumljenu župu Miljevce u šibenskoj biskupiji. Prvo-pričesnici 1997., uz obilatu potporu jedne odrasle djevojke i dobrotom žena iz naše Misije koje su se na susretu žena u Rottenburgu odrekle 200, – DM što im je pater Josip u ime Misije dao za kavu, sabrali su 2050, – DM. Novac je poslan Caritasu banjalučke biskupije.

Svi oni mladi i djeca, koji su bili kao izbjeglice u našoj Misiji, a koji su se uključili u službu ministranata i čitača, dobili su prigodom povratka u domovinu Bibliju mladih ili neku drugu prikladnu uspomenu.

H. D.

na na taj način nema mjesta ni u „Spiegelu“ ni u „Frankfurter Allgemeine“ ni u njima sličnima, ima svoje mjesto u „Glasi Misije“, gdje može reći svoje iskustvo, svoje razmišljanje, svoj poticaj...., da, i svoju muku ako želi. I učinivši to pokazati da ima i spisateljskog dara, i umjetničkog „nosa“, i zdrave pameti (mnogo zdravije od...). I kroz to svoje glasilo biti povezan sa svojom braćom po vjeri i jeziku.

I tako moje misli šecu od članka do članka, od pjesmice do pjesmice, od potpisa do potpisa. Mnoge „potpisnike“ poznam i ne mogu odoljeti nutarnjem poticaju i potrebi da im čestitam. Tko bi se usudio reći – nakon što je prelistao ovih 30 brojeva „Glasi Misije“ – da naši ljudi, naši obični radnici, ne znaju ili da nemaju što pisati? Sigurno to znaju još i mnogi drugi. No znam, na prvi korak često treba počekati. Ali ga jednom treba ipak učiniti.

Ja se nadam da će se u „Glasi Misije“ pojaviti još potpisa, još imena. Tako će ovo glasilo ostati i za budućnost jedinstveni svjedok življenja i osjećanja naših ljudi u tom kraju i u ovom vremenu. A baš zato ga posebno poštujem i u tom mu pravcu želim svaki napredak.

Nikola Radić, Krk

Folkloristi su po prvi puta izveli ples „Bosanska posavina“

STUTTGART

Inspirativno Stepinčevo

Umirovljenik Julijan Janjić darovao 25 000 DM za izgradnju zavjetne crkve u Kninu

U konkatedrali sv. Eberharda, u središtu Stuttgarta, više od 2 000 vjernika proslavilo je 15. veljače godišnji spomen na 38. obljetnicu smrti Sluge Božjega kardinala Alojzija Stepinca, poznato u hrvatskom narodu kao Stepinčevo. Sliku Sluge Božjega mladi u narodnim nošnjama svečano su u procesiji donijeli pred oltar. Već godinama Hrvati Stuttgarta i okolice tradicionalno obilježavaju ovaj dan u nedjelju nakon 10. veljače, ali kako je naglasio voditelj misije fra Marinko Vukman, svake godine je ovo slavlje novo, jedinstveno i neponovljivo, a pogotovo ova godina jer se spomen odvijao u znaku stote obljetnice rođendana velikog hrvatskog kardinala.

U skladu s prepoznatljivim geslom kardinala Stepinca „U tebe se gospodine uzdam“ vjernici Stuttgarta razmišljali su nad porukom koju im je uputio predvoditelj misnog slavlja fra Petar Ljubičić, misionar iz Züricha. Ono po čemu je Stepinac bio velik, jest činjenica da je bio glasnik Božje pravednosti i Božje volje ali i glasnik Božje ljubavi prema čovjeku i prema hrvatskom narodu kojem je i pripadao. Zauzimajući se u ime Božje za prava hrvatskog naroda, Stepinac se istodobno zauzimao i za ljudska prava svakoga čovjeka. Zato će on biti proglašen i svetim kao zaštitnik ljudskih i narodnih prava o kojima se u današnjem svijetu to-

liko govori, koja mnogi režimi toliko gaze i za koja se osobito Katolička crkva toliko zauzima. Kardinal Stepinac je proročkim duhom i odvažnošću isticao svu zahtjevnost Božjih zapovijedi i evandeoskog nauka, neustrašivo korio vlastodršce koji Božje zakone krše svojim nasiljem i ideologijama, branio istinu i pravdu, za što je bio spreman položiti svoj život.

Slavlje su uzveličali misijski zborovi: veliki i zbor mladih a slavlju je bila nazočna i generalna konzulica Zdenka Babić Petričević.

Pomoć Vukovaru, Kninu, djeci

Naša zajednica u Stuttgartu i u jubilarnoj 40. obljetnici djelovanja neumorno svjedoči ljubav prema potrebitima, napose onima u našoj domovini. Tako je 25. siječnja o. g. fra Marinko Vukman posjetio legendarni Vukovar i tom prigodom darovao župniku i gvardijanu vukovarskog franjevačkog samostana 20 000 DM. Taj je iznos naime prikupljen na dobrotvornom koncertu u studenom prošle godine, a priredile su ga obje stuttgartske misije. Osim toga fra Marinko je koncem siječnja predao 15 000 DM humanitarnoj zakladi za djecu Hrvatske, što je također dar stuttgartskih Hrvata toj udruzi koja skrbi za oko 5 000 djece.

U misijske prostorije navratio je 10. veljače o. g. gospodin Julijan Janjić i za izgradnju

zavjetne crkve u Kninudarovao ni više ni manje nego 25 000 DM. Gospodin Janjić je rodom od Sanskoga Mosta, a 70-

ih godina preselio je u okolicu Požege. U Njemačku je stigao 1969., a u stuttgartskoj firmi Geiger radio je dvadesetak godina. Od samoga dolaska u Stuttgart bio je redovit na misi, u braku je stekao troje djece. Sve troje su već oženjeni ili udati. Prije tri godine dobio je zasluženu mirovinu i otada živi u domovini. On je i ranije već više puta sudjelovao u velikim humanitarnim akcijama za domovinu.

Na fra Marinkovo pitanje, što ga je motiviralo da tako veliki iznos daruje za crkvu u domovini, iako nije dobio ni na lotu niti ima vlastitu firmu, gosp. Janjić je odgovorio: „Od samog dolaska u Njemačku štedio sam koliko sam mogao, i to ponajviše za opremanje svadbi svoje djece. Sada su oni, hvala Bogu, lijepo sređeni, ja sam u mirovini, pa sam, iz zahvalnosti prema Bogu i ljubavi prema rodnoj grudi, odlučio pomoći upravo izgradnju zavjetne crkve u Zvonimirovu Kninu.“ Primjer je to, divljenja i hvale vrijedan, koji bi trebalo slijediti. M.V.

Gosp. Julijan Janjić darovao je 25.000 DM za crkvu u Kninu

GÖTTINGEN – TISKOVNA KONFERENCIJA O PRISILNOM POVRATKU IZBJEGLICA

Još nema uvjeta za povratak izbjeglica

Spaljena mjesta u kojima su ranije živjeli izbjeglice izbrisana su sa zemljovidna, a povratak se aktivno sprečava

Na inicijativu i poziv Hrvatske katoličke misije Göttingen u prostorijama Misije održana je 13.1.1998. tiskovna konferencija o (ne)mogućnostima povratka izbjeglica u Bosnu i Hercegovinu, posebice na teritorij pod srpskom kontrolom. Na osnovi iskaza svjedoka, gospode Domazet i drugih izbjeglica koji su početkom 1998. poduzeli orijentacijsko putovanje na spomenuti teritorij, djelatnici Misije, župnik Drago Čurić, gospoda Đurda Backstuber i gospodin Šegmanović, koji su u ime Misije brinu o izbjeglicama,

objektivno su predstavnicima lokalnih medija i međunarodnih organizacija (kao što su Amnesty International i Gesellschaft für bedrohte Völker), a na osnovi svježih iskustava izbjeglica, dokazali da uvjeti za siguran i dostojanstven povratak, te izgradnju nove egzistencije na tim područjima još ne postoje.

Osobitu podršku i razumijevanje za složenu situaciju izbjeglica pokazao je gospodin Berger, referent za strane katolike pri biskupiji Hildesheim. U tijeku diskusije izbjeglice su na osnovi materijala najnovijeg datuma pokazali da su njihova spaljena mjesta, iz kojih su 1992. izbjegli, izbrisana iz zemljopisnih karata tog područja i da prema tome lokalni nosioci vlasti ne samo da s njihovim povratkom ne računaju, nego uz pomoć i neznanje predstavnika sila potpisnica

Daytona, aktivno sprečavaju povratak izbjeglica. Taj dokazni materijal iznenadio je čak i gospodina T. Zülcha, inače vrlo dobro obaviještenog predstojnika Društva za ugrožene narode, koji o situaciji u Bosni i Hercegovini raspolaže informacijama iz „prve ruke“.

Na kraju diskusije donesen je zaključak da se pokušaj uspostavljanja kontakta s političarima na razini njemačkih pokrajina i savezne vlade u Bonnu kako bi ih se moglo senzibilizirati za probleme izbjeglica, jer je i tijekom diskusije postalo očito da je pritisak na izbjeglice posljedica aktualne političke situacije u Njemačkoj (izbori u Niedersachsenu 1.3.1998. i početak izborne kampanje za Bundestag krajem 1998.), pa sve stranke pokušavaju brzim rješenjem problema izbjeglica kod biračkog tijela dobiti pozitivne ocjene.

MAINZ Kulturna i turistička ponuda

U prosincu 1997. godine HKZ Mainz prezentirala je lijepi dio hrvatske kulturne tradicije i božićnih običaja u Fort-Malakoff-Parku u Mainzu, novootvorenom velikom kupovnom centru, s modernim i atraktivnim radnjama i raznovrsnom robom za svakodnevnu i izvanrednu uporabu.

Na površini od oko 3.200 qm nalazi se 37 poslovnih prodavaonica.

U dvodnevним nastupima pjevački zbor HKZ Mainz u izvornim narodnim nošnjama, uz pratnju tamburaškog sastava, izvodio je stručno i lijepo hrvatske narodne i božićne pjesme, na pozornici koja je bila uređena u hrvatskom božićnom stilu. Na hrvatskim štandovima bili su ponuđeni domaći kolači, kuhana rakija s medom, kuhano vino, te razni likeri. Umjetničke slike našeg slikara Ivana Cenkovčana bile su također izlo-

žene, kao i ručni radovi hrvatskih domaćica. Suradnik turističkog ureda „Mili-Reisen“ iz Offenbacha, s mnoštvom lije-

pih prospekata, upućivao je građane Mainza o mogućnostima putovanja u „Lijepu našu“, Folklorna grupa „Filip Grabovac“ sa svojim „Zvonarima“ nastupila je također s nekoliko božićnih pjesama i kolom iz Slavonije.

Katica Kiš

Članovi
HKZ Mainz
na
hrvatskom
standu

MÜNCHEN

Kako je gore u raju?

Pokladno veselje „Hrvatskog obiteljskog kola“

U župnoj dvorani St. Heinrich „Hrvatsko obiteljsko kolo“ organiziralo je 14.2.98. pokladno veselje za članove svoje udruge, prijatelje, znanke i sve ljude dobre volje kojima je bilo moguće prisustvovati.

Obradovao nas je broj – oko 200 nazočnih, a posebno oko 70 djece – koji su došli u raznim pokladnim odjelima i haljinama maskirani na vrlo kreativne načine.

Nastupio je HOK-ov sastav JOKS, koji je za tu zabavu neumorno uvježbavao razne vrste melodija i pjesama, zatim je slijedio kulturno-muzički prilog s temama iz mitologije, te skečevi i šale mladeži i odraslih.

Tombola, kojoj su se također najviše radovali najmlađi i mladi sudionici slavlja, nije izostala.

Zanimljiv je doživljaj naše mlade liječnice Claudie Lorenz, koja se za tu zgodu

kostimirala kao bijeli andeo. Djeca su se iznenada okupila oko nje i kao pravi mali novinari postavljali joj pitanja: Zašto je ona – kao andeo – došla na pokladno veselje? – Kako je gore u raju? – Da li je sreća djeda i kako se on osjeća, te da mu izruči pozdrave? – Što rade Miki i Bobi i da li su postali prijatelji u životinjskom raju itd? Claudia, koja radi u dječjoj bolnici, bila je oduševljena sponzanim, a ipak tako razboritim pitanjima naših mališana, kojima ovakova obiteljska slavlja uvelike pridonose osjećaju zajedništva te pozitivnom razvoju i uključivanju u socijalni krug unutar Hrvata i integracije u okolinu.

B. L.

FRANKFURT

„Svoji na svome“

Hrvatsko kulturno društvo Frankfurt upriličilo je 16. siječnja o.g., u svojim prostorijama (Steinkleestr. 39), domjenak u

povodu obljetnice priznavanja i dan ranije stečene suverenosti RH na cijelom svom državnom području, preuzima-

njem uprave u Podunavlju. Na domjenku pod naslovom „Svoji na svome“ bio je nazočan i gosp. inž. Franz Zimmermann, predsjednik FDP-frakcije u gradskom parlamentu čestitajući Hrvatskoj ovaj povijesni datum i uspjeh. Službene je pozdrave i pri-

godne želje poslao i gosp. Heinz Daum, voditelj pokrajinskog CDU- saveza. Gosp. Zimmermann je održao prigodno gospodarsko-geopolitičko izlaganje, govoreći i o simpoziju „Hrvatska u Europi“ (održanom 19. i 20. siječnja u organizaciji Daimler-Benz u Stuttgartu). Na taj je simpozij bio pozvan i gosp. Zdenko Štriga, voditelj Hrvatskog promidžbenog centra u Frankfurtu i vlasnik poduzeća „Coral Trading“.

Supruga saborskog zastupnika dr. Stani-slava Janovića, gospoda Ljubica, iznijela je pred nazočne uzvanike projekt pomoći za doškolovanje 15 hrvatskih ratnih invalida iz Lovasa, a gosp. Blaž Doko, gen. zastupnik HŽ-a, prikazao je doprinos u ulogu Hrvatskih željeznica u Domovinskom ratu te njihove perspektive i modernizaciju razvitka Hrvatske.

I. Šponar

BERLIN

Srebrni pir: Pavica i Stjepan Lozančić

U prošlom broju smo objavili tekst o srebrnom piru Pavice i Stjepana Lozančić, ali nije bilo mjesta za njihovu fotografiju. Sada je objavljujemo, a snimljena je u trenutku obnove njihove bračne vjernosti, pod misom koju je slavio fra Jozo Župić. S jubilarcima su i njihove kćeri, studentice, Zrinka i Mirjana.

Ur.

FREISING

Srebrni pir: Ruža i Petar Röttig

10. siječnja ove godine u našoj Misiji slavili su svoj srebrni pir Ruža i Peter Röttig. Svojih 25 godina braka proslavili su misom koju je predvodio naš župnik fra Ante Maleš. Zatim su s brojnim prijateljima, rodbinom i svojom djecom Mišelom i Žanet nastavili sa slavljem u crkvenim prostorijama. Ruža je rodom iz Grba kod Nina, a Peter je rođeni Nijemac. Upoznali su se u Njemačkoj gdje je Ruža došla na privremeni rad.

Svoju ljubav su potvrdili sakramentom ženidbe a ta ljubav i danas traje, te su u misi zatražili Božji blagoslov za svoju obitelj. Moram naglasiti da su Ruža i Peter svojom plemenitošću i dobrotom veoma omiljeni među Hrvatima.

To su mnogo puta dokazali svojim radom u Misiji. Hvalevrijedno je i to što djeca govore i hrvatski jezik, te vole obje domovine.

Ali, slavljenici su Hrvatsku izabrali za svoje stare dane gdje se kane vratiti kada dođu u mirovinu.

Želimo da se njihove želje ostvare i da im dragi Bog podari zdravlje i dug život.

J. Z.

AACHEN

Hrvatsku volim ali ovdje živim

Vlado Jelić

Vladu Jelića, najboljeg nogometaša trećeligaša Teverena na širem području pokrajine NRW zaista ne treba posebno predstavljati. Ima svoje nogometno ime i prezime i nogometaš je provjerene amaterske vrijednosti. Ali, hrvatskoj nogometnoj javnosti ovaj igrač je gotovo nepoznat. Vlado govori dobro hrvatski a posebno ga je obradovao poziv za kratki razgovor za hrvatski tisak.

– Hoćete li se kratko predstaviti?

Roden sam 1969. u Aachenu, otac Ličanin, majka Zagorka, neoženjen, završio studij engleskog i njemačkog, sada studiram sport u Kölnu. Uz studij igram nogomet za trećeligaša (Regionalliga) Teveren.

– Kada ste počeli igrati nogomet i u kojim klubovima do sada?

Nogomet sam počeo igrati s devet godina kod NK Schwarz-Rot a zatim kod Westwach 08 Aachen. Godine 1988. prešao sam u Alemannia Aachen gdje sam uspješno igrao i nosio kapetansku vrpču. Poslije sam tri godine igrao za NK Baesweiler (Oberliga), a godine 1996. prelazim u NK Teveren za koji danas nastupam.

– Da li ste imali ambiciju igrati profesionalno u Njemačkoj ili možda u Hrvatskoj?

Imao sam ambiciju do 22. godine a sada više ne. U ovim godinama ne mogu niti želim profesionalno igrati. Želim se više posvetiti studiju i svojoj budućnosti. U Hrvatskoj bi rado igrao ali je i za to kasno. Danas jedino rado zaigram za hrvatsku nogometnu ekipu Misije Aachen koja nastupa na turnirima malog i velikog nogometa.

– Odlazite li u Hrvatsku i imate li želju stalno u njoj živjeti?

U Hrvatsku idem rado ali ne tako često jer mi moje obveze to ne dozvoljavaju. Tamo mi živi rodbina s kojom se rado vidim. Živjeti u Hrvatskoj je svakako lijepo ali za mene je to sada teško pitanje. To je zemlja mojih roditelja i ljudi koje puno volim.

Ali, ja sam ovdje rođen, odrastao, školu završavam i imam dosta uspjeha.

– Na kraju što bi mogli proučiti mladima ovdje i u Hrvatskoj?

Mladima ovdje i u Hrvatskoj želim poručiti da čuvaju svoju vjeru, domovinu i svoje zdravlje. Današnje vrijeme nosi s sobom mnoge opasnosti za tijelo i dušu, posebno mislim na opojna sredstva.

Tekst i slika: S. Karačić

Savez hrvatskih sportskih klubova

Hrvatski sportski korpus u regiji doista je ogroman: 16 klubova okuplja više stotina sportaša i više tisuća hrvatskih poklonika sporta

U nazočnosti 16 hrvatskih sportskih klubova koji već niz godina s velikim uspjehom djeluju u dvije njemačke pokrajine, Hessenu i Rheinland-Pfalzu, u Frankfurtu je osnovan Savez hrvatskih sportskih udruga. Skupom, koji je održan u prostorijama Generalnog konzulata RH u Frankfurtu, predsjedavao je Dragutin Penić, konzul za gospodarstvo i rad s hrvatskim udrugama, a uz 60 predstavnika hrvatskih sportskih udruga bili su nazočni i ugledni gosti. U svom pozdravnom govoru konzul Penić se osvrnuo na velik značaj hrvatskih sportskih udruga u Njemačkoj, posebice za vrijeme Domovinskog rata, kada su se hrvatski sportaši uključili u gotovo sve akcije pomoći za Hrvatsku.

Sada postoji potreba naših klubova za zajedničkim i koordiniranim radom, što se u prvom redu odnosi na organizaciju raznih sportskih i humanitarnih priredbi, prijateljskih utakmica, turnira, koncerata, gostovanja domovinskih klubova, bolju povezanost s Hrvatskim nogometnim savezom i HOO-om..., a sve u cilju još kvalitetnije promidžbe hrvatskog sporta.

Nogometaši kao poklisari

U Hessenu i Rheinland-Pfalzu već godinama djeluje niz naših uspješnih sportskih udruga. Posebno su aktivni nogometaši, od kojih treba istaknuti frankfurtsku Croatiju, koja se natječe u Lan-

desligi, s velikim ambicijama za plasman u Oberligu. Zrinski iz Offenbacha, jedan od najstarijih nogometnih klubova u Njemačkoj, poznat je po promidžbi Hrvatske još u vrijeme kada je bilo zabranjeno isticanje hrvatskog imena.

Tu su još četiri Croatie, iz Obertshausena, Mainza, Griesheima i Mannheima. Croatia iz Mainza je svakako najveće iznenađenje u Kreisligi toga grada (nalazi se na drugom mjestu). Naši igrači u Griesheimu odlično prezentiraju hrvatski nogomet, a Croatia iz Mannheima bilježi dobre rezultate u Kreisligi.

NK Zagreb ima perspektivu razvoja u još uspješniji klub, s ciljem ulaska u Bezirksligu. Wiesbadenski Hajduk je istinski predstavnik Hrvatske u glavnom gradu njemačke pokrajine Hessen. Klub je trenutačno na prekretnici: nedavno je izabrana nova uprava, a ovih dana je momčad preuzeo novi trener. Hajduk ima dobru klupsku organizaciju, a na njegovim se utakmicama okupi i do 700 gledatelja, što je s obzirom na rang u kojem se natječe velik uspjeh. Nadalje, tu je i NK Dom iz Rüsselsheima. Trenutačno se bori za opstanak, ali ima dobru perspektivu ako prebrodi tešku situaciju u kojoj se zatekao nakon nedavne kazne i zabrane igranja od nekoliko utakmica. Može se očekivati da će uprava na čelu s predsjednikom Dragom Tolićem, uz pomoć Hrvatske katoličke misije i Hrvatske

kulturne zajednice, uspjeti izaći rješenje. Ne smijemo zaboraviti ni nogometaše Posavine iz Frankfurta. Iako je momčad prošle sezone prešla u niži rang, Bezirksligu, vjerujemo da će uskoro uslijediti oporavak. Na kraju, i nogometaši Croatie iz Ludwigshafena sigurno zaslužuju više pozornosti.

Uspješni košarkaši, kuglači...

Kao uspješne hrvatske sportaše moramo navesti i košarkaše frankfurtske SG Croatie. Nedavno su iz Landeslige prešli u Bezirksligu, ali to ih nimalo nije obeshrabrilo jer su posrijedi bili novčani problemi. Nadalje, tu su kuglači Tomislava, Dubrovnika, Plavog Jadrana i mnogi drugi.

Hrvatski sportski korpus u toj regiji doista je ogroman. Šesnaest klubova okuplja više stotina sportaša i više tisuća hrvatskih poklonika sporta. To se moglo čuti i u izvještajima koje su na skupu podnijeli predsjednici klubova.

Što čvršća suradnja!

– U prvom redu želimo zahvaliti svim klubovima koji su ovih godina samostalno prezentirali Hrvatsku i bili nam na čast. Želja je svih da razvijemo još čvršću suradnju u zajedničkom interesu, zbog prezentacije hrvatskog sporta, kao i međusobnu pomoć, zbog uspostavljanja još boljih uvjeta za rad i djelovanje. Želja nam je da naša udruga surađuje s HNS-om i HOO-om, budući da ovdje naši klubovi predstavljaju domovinu. Uskoro planiramo ugostiti predsjednika UO zagrebačke Croatie Zlatka Canjugu i predsjednika splitskog Hajduka. Jedna naša momčad nastupit će ove godine na turniru u Iloku. Vrlo je značajno to što smo dogovorili zajednički veliki nogometni turnir, koji će se održati 30. i 31. svibnja u povodu Dana državnosti u Frankfurtu – istaknuo je inicijator skupa, konzul Dragutin Penić.

Tom prigodom je izabrano i neformalno predsjedništvo Saveza hrvatskih sportskih udruga Hessena i Rheinland-Pfalza. Za predsjednika je izabran Dragutin Penić, a za članove Anto Bauer, Božo Šuker, Željko Baotić i Krnoslav Konjicija. Na jednom od sljedećih sastanaka predsjedništvo će se moći proširiti, s ciljem da svi klubovi budu u potpunosti zastupljeni u novoj hrvatskoj sportskoj udruzi u Njemačkoj. **Tekst i snimka: Z. Paškov**

Hrvatski sportski radnici s konzulom Penićem nakon sastanka u Frankfurtu

Prvi broj našega lista „Živa zajednica“ izašao je 1. rujna 1978., što znači da se ove godine navršava punih 20 godina izlaza lista. U tom povodu u nekoliko nastavaka objavljujemo nekoliko članaka o samom listu, njegovu pokretanju i djelovanju kroz 20 hrvatskih iseljeničkih godina u Njemačkoj. Gospođa Stanka Vidačković, pastoralna suradnica u Hrvatskoj katoličkoj misiji Waiblingen, izabrala je za temu svog diplomskog rada pri Institutu za teološku kulturu laika Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu, upravo „Živu zajednicu“, glasilo hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj. U tom radu rasvjetljuje ulogu toga lista u dušobrižništvu iseljenih Hrvata, o čemu se dosad malo pisalo.

Crkva je više puta istaknula vrijednost i važnost vjerskog života, njegovo podržavanje, širenje i tumačenje i njegovo njegovanje kroz tiskanu riječ.

Drugi Vatikanski koncil kroz svoje dokumente podsjeća vjernike da su dužni podupirati i pomagati katoličke novine i časopise, kojima je cilj širiti i braniti istinu i brinuti se za kršćansko oblikovanje života. Dekret *Inter mirifica* ističe da sredstva društvenog priopćavanja pružaju izvanredne mogućnosti za naviještanje Evanđelja:

„Da bi se čitaoci potpuno proželi kršćanskim duhom neka se utemelji i promiče doista katolički tisak. Nek se on – započet i ovisan bilo neposredno od samog crkvenog autoriteta bilo od katoličkih mušev – otvoreno izdaje s tom namjerom da oblikuje, učvršćuje i promiče javno mnijenje koje je sukladno s prirodnim pravom i katoličkim naukom i načelima. Neka širi i ispravno tumači događaje koji se tiču crkvenog autoriteta. Neka se vjernici nastoje uvjeriti o potrebi čitanja i širenja katoličkog tiska da bi sebi stvorili kršćanski sud o svim događajima.“ (Dokumenti II. Vatikanskog koncila, Dekret *Inter mirifica*, 14)

Kršćanstvo je religija Knjige, religija Utjelovljene Riječi. Sve naše pisane i tiskane riječi samo su pokušaji postizanja i nasljedovanja te Riječi. Zato je i u posebnim okolnostima iseljeničkog života važno imati vjerske časopise i knjige s iseljeničkom tematikom različitog sadržaja. Papinsko vijeće izdaje redovitu reviju *Svijet u pokretu*. Mnogi narodi imaju dobro organizirane crkvene ustanove koje se brinu za izdavanje katoličkog tiska za iseljenike.

Crkva u Hrvatskoj nije u prošlosti na tom polju mogla puno učiniti, mada je bilo više poticaja da se počne s izdavanjem posebnog vjerskog časopisa za cjelokupnu iseljeničku pastvu. Hrvatski biskupi su 1969. godine odredili da se započne s posebnim izdanjem *Glasa Koncila* za inozemstvo, ali se ni to nije moglo ostvariti. Ipak je zauzimanjem *Vijeća biskupske konferencije za hrvatsku migraciju* i uz veliko razumijevanje uredništva naših najvažnijih vjerskih glasila u domovini („Glas Koncila“, „Kane“, „Naših ognjišta“, „Svjetla riječi“...), iseljenička problematika u tim medijima dobila veliki publicitet. Ovi časopisi imali su i posebne rubrike posve-

ćene iseljenicima. Po svim hrvatskim katoličkim misijama raspačava se tisak iz domovine: „Glas Koncila“, „Mali Koncil“, „Kana“, „Marija“, „Naša ognjišta“, „Veritas“, „Svjetlo riječi“, „Crkva na kamenu“... I hrvatski iseljenici širom svijeta već odavno imaju svoje vlastite biltenne, koje izdaju pojedine župe i misije, a dosad najpoznatija, glede koncepcije i svog djelovanja, jest frankfurtska „Živa zajednica“, glasilo hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj.

„Naše Vijeće sa simpatijom prati pojavu brojnih biltena koje izdaju naše misije i župe u inozemstvu među kojima ima i takvih koji su pravi časopisi. Tu treba posebno istaknuti u Švicarskoj „Movis“ i u Njemačkoj „Živu zajednicu“. (Vijeće BK za hrvatsku migraciju, *Katolička Crkva i Hrvati izvan domovine*, KS, Zagreb 1980., str. 58.)

Produbiti vjeru, očuvati vezu s domovinom

Svršetkom sedamdesetih godina ovoga stoljeća u Njemačkoj je živjelo, a i danas živi mnogo, hrvatskih katolika, koji su došli na privremeni rad, da bi osigurali sebi i svojim obiteljima bolju budućnost. Njima je trebalo ponuditi informacije o zbivanjima u misijama, o životu domovinske i opće Crkve, upozoriti ih na društveni život zemlje u kojoj žive i potaći ih da ne zaboravljaju svoj vjerenički i hrvatski identitet, da se ne bi izgubili u potrošačkom društvu zapadne Europe. Iako su hrvatski katolici primali i čitali domovinski katolički tisak, njihovoj potrebi da saznaju što se to događa u našim katoličkim misijama širom Njemačke, mogao je udovoljiti samo list koji izlazi u njihovoj sredini. To su bili glavni razlozi za pokretanje časopisa kao što je „Živa zajednica“, s ciljem produbljivanja vjere iseljenih Hrvata, ali i održavanjem njihove veze s maticom domovinom. „Živa zajednica“ (na njemačkom „Lebendige Gemeinde“) danas je moderni katolički časopis koji već dvadeset godina izdaje Hrvatski dušobrižnički ured u Frankfurtu. Prvi broj „Žive zajednice“ tiskan je u rujnu 1978. godine. Njega je, kao i narednih šest brojeva koji su izašli tijekom 1978. i 1979. godine uredio naddušobrižnik fra Bernard Dukić. On je već u prvom broju, koji je imao svega osam stranica, iznio razloge pokretanja lista:

„Evo nas prvi put k vama s novim listom „Živa zajednica“. Samo ime jednostavno govori što vam on u ovom trenutku poručuje i što bi želio biti. Iznikao je među nama koji smo dobrim dijelom iskorijenjeni iz obiteljske i župne zajednice. Svima takvima je upućen: mladima i starijima, osamljenima i raspršenima i zaposlenima u najzabitnijim mjestima. Da bismo iskusili što znači biti kršćanska zajednica, potrebno je da se susrećemo u obiteljima, u grupi prijatelja, na priredbama i izletima, na vjeronauku, na euharistijskom slavlju i drugim prigodama. Kad doživimo istinsko zajedništvo postajemo sposobniji za život i rad. Osjećaj, surađivati i živjeti u takvoj zajednici, imati srca za drugoga, znači živjeti Evanđelje i biti kršćanin. Osim informacija, povijesti i rada pojedinih misija, savjeta iz socijalnih ureda, te malo prostora za mlade i obitelji, nastojat ćemo donositi u mjesečnim prilozima sadržaje koji bi mogli biti svima od duhovne koristi.“

Prvu molbu i zahtjev za pokretanje lista i financijsku potporu za njegovo izlaženje poslao je p. Dukić u travnju 1977. godine (uz znanje odgovornih u biskupiji Limburg) na „Verband der Diözesen Deutschlands“ u Bonn. Od tada pa do tiskanja prvog broja napisani su još mnogi dopisi i molbe, a i sam p. Dukić osobno je više puta putovao u Bonn da bi opravdao i obrazložio svoj zahtjev za pokretanjem katoličkog časopisa za Hrvate u Njemačkoj. U jednom svom pismu on je naglasio da za Hrvate traži samo ono što već druge, čak i manje grupe stranaca u Njemačkoj, odavno imaju, naime, svoj katolički list da bi se mogli oduprijeti masivnom utjecaju ateističke i komunističke propagande koja je osobito na djelu u dopunskim školama.

I konačno od 1. rujna 1979. godine osigurana su sredstva za izlaženje lista i financiranje glavnog urednika i tajnice. Od tada „Živa zajednica“ izlazi redovito deset puta godišnje, u zimskom i ljetnom razdoblju u dvobroju, u nakladi od pet do sedam tisuća primjeraka, već prema tome da li se u misijama dogodilo nešto posebno važno.

„Živa zajednica“ financira se prodajom i potporom Biskupske konferencije Njemačke koja ima posebni fond za pomaganje katoličkih glasila. „Živa zajednica“ se tren-

katolički list

... je list posebice važan iz obzora očuvanja nacionalnog, kulturnog i vjerskog identiteta hrvatskog čovjeka u tuđini. Izneseni stavovi gđe Vidačković plod su njezine šestogodišnje suradnje i članstva u uredništvu ovog lista, dugogodišnjeg iskustva života i pastoralnog rada među hrvatskim katoličkim vjernicima u Njemačkoj.

... ra kao i drugi njemački katolički listovi. U posljednje vrijeme list izlazi na tridesetak stranica. Oko 200 primjeraka šalje se besplatno na razne ustanove kako u Njemačkoj tako i u domovini (biskupijske ordinarijate, samostane, teološke fakultete, uredništva katoličkih i svjetovnih novina, biblioteke...). „Živa zajednica“ se šalje na 86 misija diljem Njemačke, te u misije u Austriji, Švicarskoj, a nešto i u Kanadu i Australiju. Pretplatnika je dosada neznatan broj. Naklada bi svakako trebala biti veća, ali se pritom susrećemo s poslovičnom navikom naših ljudi da malo čitaju.

Prateći razvojni put „Žive zajednice“ kroz ovih dvadeset godina njenog izlaženja, može se konstatirati da su se ona i njen sadržaj iz broja u broj vidno poboljšavali. „Živa zajednica“ je vjerski list ali se bavi i općenacionalnim temama. U središtu zanimanja lista je hrvatski čovjek vjernik u iseljeništvu. Kroz ovaj dugi period izlaženja koncepcija lista morala se prilagoditi ne samo političkim i društvenim promjenama u domovini, nego i dinamičnim tehnološkim, posebice informacijskim trendovima. Pisana je suvremenim hrvatskim jezikom. Grafičko uređenje lista i kvaliteta fotografija, papir i format čine danas „Živu zajednicu“ modernim mjesečnim časopisom, koji pokušava stvarati javno mnijenje među Hrvatima u dijaspori, i to aktualnim komentarima, osvrtima i mišljenjima.

Specifična uloga

Glavni cilj katoličkog tiska jest širiti i braniti istinu, oblikovati, učvršćivati i promicati javno mnijenje koje je sukladno s prirodnim pravom i katoličkom naukom i načelima. Crkveni tisak sa svog evandeoskog, humanog i moralnog stajališta kritički promatra sve nepravilnosti u društvenom životu.

Čitajući katolički tisak vjernici postaju sposobniji stvoriti sebi kršćanski sud o svim događajima u društvenom životu, te pridonositi kršćanskom oblikovanju života i svijeta. Nezaobilazna funkcija katoličkog tiska je evangelizacija javnog mnijenja.

„Iznošenjem evandeoske poruke i evandeoskog stila mišljenja i shvaćanja i vrednovanja u široku javnost, tisak neopazice pripravlja duše i onih ne-evangeliziranih, da u času milosti, kad se nađu u osobnom dodiru s vjernicima, prihvate evandeosku poruku. Koliko javnost iz našeg tiska osjeća dah autentičnog Evanđelja, dah autentične spasenjske Riječi Božje, a koliko možda dah prizemnijih stvari, to bi bilo vrijedno i potrebno analizirati, ali to ovdje moramo ostaviti samo kao izazov.“ (Šagi-Bunić, T., *Katolička Crkva i hrvatski narod*, KS, Zagreb 1983., str.159.)

U posebnim okolnostima iseljeničkog života za hrvatske katolike u Njemačkoj bilo je vrlo važno čitati ne samo domovinski katolički tisak, nego i svoje vlastite župne listove koje su izdavale hrvatske katoličke misije. Što se tiče sustavnog izvješćivanja s vjerskog i crkvenog života iz domovine, na tom području je nenadomjestiv „Glas Koncila“, a među Hrvatima u Njemačkoj „Živa zajednica“. Hrvatske katoličke misije tiskaju svoje biltenne, a najpoznatiji su: „Povezanosť“ iz Mosbacha, „Prisutnost“ iz Pforzhei-

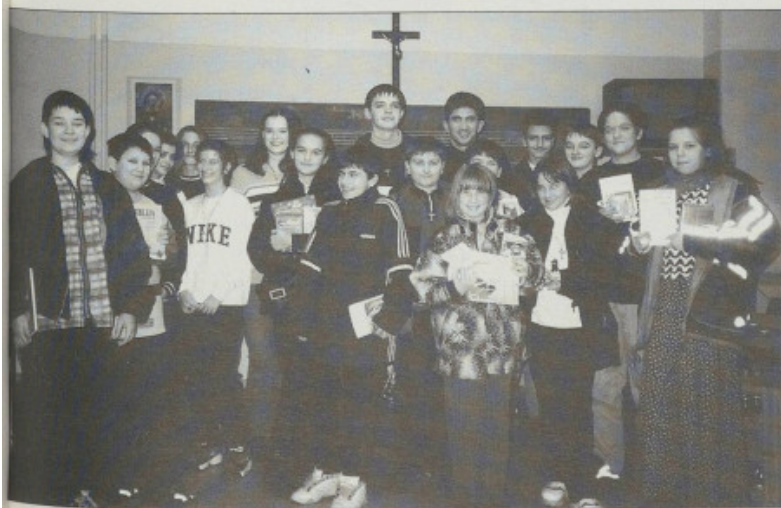
ma, „Naša zvona“ iz Kölna, „Zajednica“ iz Berlina, „Korijen“ iz Wiehla, „Glasnik“ iz Mörsa, „Ognjište“ iz Aachena, „Luč“ iz Lüdenschaida, „Rosa“ iz Stuttgarta i drugi. „Živa zajednica“ se uvijek zamišljala u uskoj povezanosti s ostalim hrvatskim katoličkim tiskom i onim u domovini i ovim u Njemačkoj.

„Živa zajednica“ je regionalna i sadržajno specijalizirana novina koja izražava stvarnost, događaje, život Crkve, hrvatske Crkve i Crkve u Hrvata izvan domovine. Ona želi biti prava kronika života i djelovanja naših ljudi i naše Crkve u Njemačkoj. Zato uporno izvješćuje o raznim događajima iz hrvatskih misija, kako bi život iseljenog hrvatskog čovjeka, njegovi uspjesi i razočaranja ostali zapisani radi sadašnjosti, povijesti, a i radi naraštaja koji dolaze. „Živa zajednica“ pomaže hrvatskim vjernicima da se što više približe, da bi osjetili ljepotu zajedništva u svojim misijskim zajednicama. Time ona opravdava svoje izlaženje i svrstava se u obitelj područnog, specijaliziranog, hrvatskog katoličkog tiska, ne konkurirajući drugima, nego nastojeći se što više uzajamno povezati.

„Moja je želja da se između „Žz.“ i „GK“ uspostavi koordinirani suradnja, pa da „Živa zajednica“ nekako pomaže „Glasu Koncila“, da i on na sažetiji i kraći način pravilnije izražava i odražava život Crkve u Hrvata izvan domovine. Ono što je „Glas Koncila“ dosada pisao o našim ljudima izvan domovine bilo je jako stihijski, neuređeno i slučajno. Ja molim uredništvo „Žive zajednice“ da se smatra odgovornim ne samo za sebe, nego i za širu javnost, pa da nam pomogne pravilnije izvješćivati i pisati o životu izvan domovinske Crkve, rekao je jednom msgr. Živko Kustić.“ („Živa zajednica“, broj 12, 1979. str.3.)

Uredništvo „Žive zajednice“ opskrbljuje „Glas Koncila“ brzim i svježim informacijama o iseljeničkom životu. A sadašnji glavni urednik „Žive zajednice“ fra Anto Batinić, redovito piše „Iseljenički ljetopis“ za rubriku „S našima u tuđini“ koja se objavljuje u hrvatskom katoličkom časopisu „Svjetlo riječi“, a ujedno je i član uredništva toga lista. U povodu obilježavanja srebrnog jubileja katoličkog mjesečnika „Naša ognjišta“, uredništvo „Žive zajednice“, pokretačima i sadašnjim članovima uredništva toga lista čestita, sa željom „da nama u tuđini i dalje donose toplinu naših ognjišta i lijepi miris naše domovine“.

„Živa zajednica“ sebe smatra mostom između domovine i iseljeničtva. U sklopu ostalog katoličkog tiska ona ima funkciju pružanja pomoći i podržavanja drugih bitnijih oblika evangelizacije hrvatskih iseljenika u Njemačkoj. Ona je potrebna i uza sve nedostatke dobrim dijelom ispunja svoju zadaću u našoj iseljenoj Crkvi. Zato ona ima specifičnu ulogu u cjelini hrvatskog katoličkog tiska. ■

Mala
Živa
zajednica
HKM
Berlin

ÜBERSETZUNGSBÜRO MARIJAN MAJIĆ (M.A.) BDÜ

**Vaš tumač i prevoditelj
mr. Marijan Majić**Landgrafenstraße 11
60486 Frankfurt (Bockenheim)

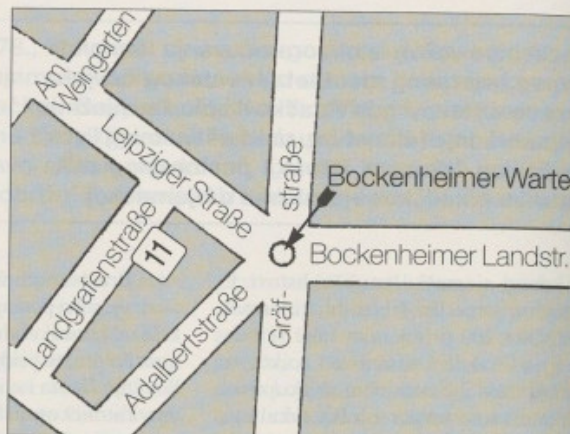
(u blizini Generalnog konzulata Republike Hrvatske)

U-Bahn: U6 i U7; tramvaj: 16

Stajalište: Bockenheimer Warte ili Leipziger Straße

Telefon: 0 69/700 367

Telefax: 0 69/97 07 43 57

PRIJEVODI

■ Ovjereni prijevodi i hitni servis za hrvatski, njemački, engleski i španjolski jezik. Dokument pošaljite telefaksom i prijevod će Vam biti dostavljen u najkraćem roku.

Monika Lovrićdipl. prevoditelj i sudski tumač.
Tel. 02 21/4 30 32 30; fax 4 30 32 41**FRANKFURT Nova adresa
Socijalnog ureda Caritas**

Socijalni ured Caritas u Frankfurtu preselio je od 20. siječnja 1998. u nove prostorije, u novi Hrvatski centar, Rüsterstr. 5, 60325 Frankfurt. Tel. 0 69/17 00 24 11; 17 00 24 18; fax: 0 69/17 00 24 24.

**RJEŠENJE KRIŽALJKE
IZ PROŠLOG BROJA****MAJKATEREZIJA**

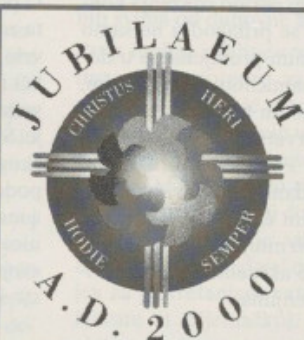
GAUS □ LATERAN
RUPE □ IST □ ANT
EKOSUSTAV □ AI
VS □ LOS □ A □ R □ KL

MISIONARKE LJUBAVI

USKORO □ □ OMETALO □
SPOL □ TREĆINA □ KAP
ARPAD □ AMARO □ LUJO
KE □ IAS □ SKUTER
ADEKVATNOST □ KARA

NAGRADNA KRIŽALJKA

IME IBSENVOG LUTALICE GYNTA	OTKUPITELI SPASITELI	GEODETSKI INSTRU- MENT (MNL.)	ZEMLIŠTE UZ KUĆU	RADIJUS	IMA IH 7, NOSI IH DUH SVETI	ASSOCI- ATED PRESS	DAVNI GOLMAN HAJDUKA, VLADIMIR	LUNJA PLANINAR PO VISOKIM STRMINAMA	C
SANDANE- NAT DUHA SVETOGA							NOĆNI LO- KAL, BIFE, PROČI JASUĆI		
BILJEJ, ZNAK (TUR.)	E	E		ZAGREBAČ- KA GLU- MICA, INGE					
B				RIZMA LOVITI RIBU		OTOK U OCEANU GRAD U MEKSICU		A	
KARTASKA IGRA, BELA RODBINA				POKRETNOST STROJA (MNL.) MJESEČAR					KRVOŽILNI SUSTAV
ZITELJKA JUŽNO- AMERIČKE ZEMLJE NENASATI, PODZEMNI DIO STABILNE (MNL.)									
ČEST SIMBOL DUHA SVETOGA							IRIDIJ STARI RIMSKI NOVČIĆI		LEŽAJ BEZ NASLONA
G									MJESTO KRAJ OMISA LO
2. GODINA VELIKOG JUBILEJA M. IME, OMITAR					HRV. OTOK DOŽIVLJAJ ZA VRIJEME SPAVANJA				MESTROVIĆ UZVIK NE- GODOVANJA
UPALA UHA					OSOBNOST ZAMJENICA LO		BRIGA, NJE- GA OKO KO- NJA (MNL.) PE		
UE				PRAŽITELJI ITALIJE			PO VOLJI, KAKO TREBA NJEMAČKA		
IU				KINEMA- TOGRAF		DEKANOV URED (MNL.)			

Rješenje
pošaljite
najkasnije
do
28. III. 1998.

Nagrađeni:

Branimir
Radovan,
Freiburg

Stjepan B.
Nikić,
Hamburg

Ljilja Subotić,
Braunschweig

FREIBURG

Nova suradnica u Caritasovu odjelu za migraciju

Željka Magić je nova suradnica u odjelu za migraciju, odnosno za inozemne radnike iz Hrvatske, BiH i SR Jugoslavije, kojemu je referent Stjepan Herceg. Želj-

ka Magić spada u drugi naraštaj naših radnika u Njemačkoj, a rođena je 1975. u Freiburgu. Otac joj je rodom iz Đurđevca, a majka sa Širokog Brijega. Željka je završila školu za strane jezike (hrvatski, njemački, engleski, španjolski), a u Caritasu radi od 1. veljače ove godine.

Marica Benak, bivša suradnica u tom odjelu, otišla je u zasluženu mirovinu nakon 22 godine zauzetog rada. Gospođi Benak zahvaljujemo na višegodišnjoj suradnji i želimo joj sretan povratak u domovinu, a gospođici Željki Magić želimo također dobar početak i plodonosan rad. ■

KOBLENZ

Apsolventica u Zagrebu

Sve više mladih Hrvata, rođenih i odraslih u Njemačkoj, po svršetku odgovarajućeg školovanja u ovoj zemlji, upisuju se na veleučilišta u domovini. Među njima je i Snježana Kovač, koja je svoju mladost provela u Koblenzu s roditeljima i bratom. Brat joj se već ranije vratio u domovinu, a i ona je, pošto je završila gimnaziju, iznenadila roditelje odlukom da želi studirati u Zagrebu.

„Nikada nisam ni pomišljala na povratak u domovinu, jer sam ovdje odrasla i odgojena, te stekla brojne prijatelje i ovdašnje životne navike. Iako je te 1991. već bila započela ratna agresija na Hrvatsku, ni to me nije moglo pokolebati u mojoj odluci da studiram u Zagrebu“, priča Snježana. Priznaje da je u početku bilo teško, jer je domovinu poznavala samo iz roditeljskih priča i kratkih ljetnih odmora. Problem je predstavljao jezik, kao i nedostatak obitelji, društva iz Koblenza. „Danas je to sve iza mene. Sretna sam i nisam se pokajala“, ističe naša sugovornica, koja je sada apsolventica Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Po svršetku studija očekuje radno mjesto u domovini koju više ne želi napuštati. Inače, Snježana Kovač je odgojena i u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Koblenzu, gdje je bila ministrantica i čitačica, te plesačica u folkloru. I sada, kada dođe u posjet Koblenzu, čita misna čitanja, ali malo drugačije, jer sada je hrvatski jezik uistinu njezin, materinski, a njemački na drugome mjestu.

Jakov Vranković

STUTT GART

Udruga đaka i prijatelja Franjevačke klasične gimnazije u Visokom

U Njemačkoj živi i radi više bivših đaka Franjevačke klasične gimnazije iz Visokog u Bosni. Oni su se već nekoliko puta okupljali na sastanke na kojima se razgovaralo o svrsi i organizaciji udruge. Slična udruga je registrirana i u Zagrebu, gdje se prošle godine održao i sabor Udruge. Na jednom od zadnjih sastanaka u Stuttgartu odlučeno je da se takva udruga osnuje i registrira i u Njemačkoj. Članovi Udruge posebice nastoje pomoći sadašnjim đacima, odnosno sjemeništarcima, Franjevačke gimnazije i sjemeništa u Visokom. Predsjednik središnje Udruge Anto Jeličić za primjer

je naveo udrugu Fulbrightovih stipendista, koji su, kao i bivši učenici visoke gimnazije, raspršeni po cijelom svijetu. Ali, njihova je udruga, od 16 prvih članova, narasla u međuvremenu na 15.000 članova. Jedan od članova te udruge formulirao je osjećaj zajedništva u njoj sljedećim riječima: „Gdje god nađem na nekog Fulbrightovog stipendista, imam osjećaj da sam kod kuće“. Sjećajući se svojih najljepših školskih visokih godina i pomažući sadašnjim naraštajima visoke gimnazije i sjemeništa, bivši đaci te ustanove su također uvijek – u Visokom kao kod kuće.

M. Vidačković

Evo, sve činim novo!

Tada čuh jak glas što dolazi od prijestolja kako viče: „Evo stana Božjeg među ljudima! On će stanovati s njima: oni će biti njegov narod, i on sam, Bog bit će s njima. On će otrti svaku suzu s njihovih očiju“... Tada onaj koji sjedi na prijestolju reče: „Evo sve činim novo!“ (Otk 21,3–4.5)

To su riječi iz zadnje biblijske knjige, iz Otkrivenja, a izražavaju prvotno eshatološku nadu. Ali, ne samo nadu u konačno Božje

spasenje, nego potiču i učvršćuju našu svakodnevnu životnu nadu. Izražavaju i vjeru u Božju prisutnost i djelovanje sada i ovdje.

Promatrajući gornju sliku iz crkve u Bristovima kod Bugojna, na kojoj preobraženom Isusu društvo čine sv. Franjo Asiški i naš sveti Leopold Bogdan Mandić, na um dolaze upravo ti biblijski izričaji i takve misli. Jer, ta crkva u Bristovima je već nekoliko godina gotovo potpuno demolirana i oskvrnjena, ostali su samo zidovi. Na zidovima su ostali i likovi Isusa, sv. Franje i sv. Leopolda B.

Mandića. Oni su zlim vojnicima poslužili kao mete za strijeljanje. Usprkos tomu što su pogodeni s mnoštvom hitaca, nisu ustrijeljeni. Isus moli Boga da im oprostí jer ne zna što čine, sv. Franjo im šalje golubice mira, sv. Leopold ih blagoslivlja i odrješuje od grijeha. Ove je godine u župi Bugojno u plan obnovu svih područnih crkava (ako se iznađu sredstva), kako bi i obnovljene crkve bile motiv za povratak prognanim i izbjegli Bugojancima. Gospodin će otrti suze njihovih očiju i učiniti sve novo.

NAGRADNI NATJEČAJ ZA NAJBOLJU PRIČU DVADESET GODINA »ŽIVE ZAJEDNICE«

Izdaleka primi pozdrav...

Živa zajednica raspisuje nagradni natječaj za najbolju priču (pripovijest) o životu naših radnika, iseljenika i izbjeglica u Njemačkoj. Nagrade za tri najbolje priče: 800, 500 i 250 DM.

U povodu 20. obljetnice izlazenja „Žive zajednice“, mjesečnog lista hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj, uredništvo i izdavač lista raspisuje Nagradni natječaj za najbolju priču (pripovijest) o životu naših radnika (gastarbajtera), iseljenika i izbjeglica u Njemačkoj, pod nazivom „Izdaleka primi pozdrav...“

Priču ili pripovijest treba napisati na hrvatskom jeziku, a prije toga ne smije biti nigdje objavljena. Tekst priče ne smije biti duži od pet stranica DIN-A-4 formata, pisanih na PC-u ili stroju za pisanje.

Stručni žiri sastavljen od književnika i književnih kritičara odabrat će i proglasiti tri najbolje priče. Nagrade: 800 DM za prvo mjesto;

500 DM za drugo mjesto i 250 DM za treće mjesto. Raspisivač natječaja zadržava pravo objavljivanja nagrađenih i ostalih priča prispjelih za natječaj. Imena nagrađenih bit će objavljena u sredstvima javnog obavješćivanja.

Krajnji rok za slanje priča je 31. ožujak 1998. Pravni postupak je isključen. Svoje priče za naš nagradni natječaj možete slati na adresu:

Živa zajednica,
An den Drei Steinen 42, D-60435 Frankfurt.